

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра банківської справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Перспективи розвитку послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу

Студентки 2-м курсу 7 групи
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
спеціалізації «Фінансове брокерство»

Бурейко Дар'ї
Віталіївни

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Жураховська
Людмила
Валентинівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

Гербич Людмила
Анатоліївна

Київ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ	7
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ В УКРАЇНІ І НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ НА ПРИКЛАДІ ПОРТФЕЛЯ ПРИВАТНОГО ІНВЕСТОРА	12
2.1 Аналіз привабливості послуги інтернет-трейдингу під різні стратегії торгівлі цінними паперами.....	12
2.2 Формування портфеля приватного інвестора з використанням інтернет-трейдингу в Україні та на фондових ринках світу.....	20
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ В УКРАЇНІ ТА НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ	35
3.1 Порівняльний аналіз розвитку послуг з інтернет-трейдингу та його інформаційне забезпечення в Україні та на фондових ринках світу.....	35
3.2 Розробка пропозицій щодо вдосконалення послуг з урахуванням передового зарубіжного досвіду.....	43
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	59

ВСТУП

Актуальність дослідження. Інтеграційні процеси в світовій економіці відбуваються завдяки інтернет-технологіям, які прискорюють кругообіг фінансових та інформаційних потоків. Загальні процеси інформатизації та комп'ютеризації глибоко інтегрувалися до різноманітних сфер людського життя, зокрема поширення послуг інтернет-трейдингу та його масову доступність для різних категорій інвесторів. Поява і розвиток в Україні інтернет-трейдингу свідчить про нашу причетність до цього глобального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Специфіку функціонування та напрями розвитку послуг з інтернет-трейдингу у своїх працях досліджували зарубіжні та вітчизняні науковці, як: О. Абакуменко [1], А. Беля [2], О. Зайцева [3], О. Семчук [18], Л. Іскренко [4], А. Танчак [20], С. Вайн [28], Г. Радельчук [16], С. Майоров [29], П. Пейтел [30], Н. Стрипа [19], А. Щербина [23] та ін. Проте, незважаючи на велику кількість досліджень, актуальною залишається проблема детального висвітлення теоретичних та практичних засад надання послуг з інтернет-трейдингу як платформи функціонування фондового ринку. Актуальність вищевикладених проблем, а також теоретично-прикладна цінність їхнього вирішення зумовили вибір теми даного наукового дослідження, визначили його мету та завдання.

Метою дослідження є визначення сутності послуги з інтернет-трейдингу, основних конкурентних переваг механізмів послуг з інтернет-трейдингу, пошук шляхів вдосконалення послуг з інтернет-трейдингу на прикладі формування портфеля приватного інвестора.

Для досягнення цієї мети були сформульовані такі **завдання**:

- здійснити огляд поняття інтернет-трейдингу, надати визначення поняттю послуга з інтернет-трейдингу, виконати дослідження

нормативно-правової бази для надання послуг з інтернет-трейдингу, навести класифікацію послуг з інтернет-трейдингу;

- провести порівняльний аналіз послуг та тарифів з інтернет-трейдингу онлайн-брокерів «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade», здійснити порівняльний аналіз стратегій «купи і тримай» та активного дейтрейдингу для визначення привабливості послуги з інтернет-трейдингу;
- здійснити формування та управління портфелем приватного інвестора за допомогою функціоналу програмного забезпечення «TWS» онлайн-брокера «Interactive Brokers»;
- охарактеризувати основні аспекти розвитку та здійснити огляд джерел інформаційного забезпечення послуг з інтернет-трейдингу в Україні на фондових ринках світу.
- розглянути здобутки передового зарубіжного досвіду щодо вдосконалення послуг з інтернет-трейдингу.

Об'єктом дослідження є розвиток послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу, а **предметом дослідження** - механізм надання послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці, нормативно-правові акти України. В основу дослідження покладено загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: абстрактно-логічний – для аналізу фахової літератури, теоретичного узагальнення й формування висновків щодо сутності поняття послуги з інтернет-трейдингу; декомпозиції – для розкриття мети дослідження та постановки завдань; методи аналізу та синтезу – для дослідження послуг та тарифів з інтернет-трейдингу онлайн-брокерів «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade», стратегій «купи і тримай» та активного дейтрейдингу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань надання послуг з інтернет-трейдингу; наукові публікації з досліджуваної проблеми; зарубіжні інтернет-джерела, в тому числі матеріали

фондових бірж щодо результатів торгів; вбудовані інструменти торгових систем з технічного аналізу динаміки ринкових цін акцій, обсягів продажів та фондових індексів, а також з управління ризиками інтернет-трейдера.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

- вперше сформульовано визначення поняття «послуга з інтернет-трейдингу»;
- отримало подальший розвиток: аналіз привабливості послуги інтернет-трейдингу під різні стратегії торгівлі цінними паперами; формування портфеля приватного інвестора з використанням інтернет-трейдингу в Україні та на фондових ринках світу;
- удосконалено дослідження нормативно-правової бази для надання послуг з інтернет-трейдингу в Україні.

Практичне значення одержаних результатів. Практичні рекомендації стосовно запровадження в мобільних додатках з інтернет-трейдингу персоналізованого підходу до клієнта – проходження тестування для визначення типу інвестора, на основі результату якого штучним інтелектом буде здійснений відбір відповідних фінансових інструментів – можуть бути корисними для онлайн-брокерів для покращення надання послуги з інтернет-трейдингу.

Особистий внесок магістра. Випускна кваліфікаційна робота є самостійним завершеним дослідженням автора.

Публікації. Окремі результати дослідження знайшли відображення в науковій статті: Бурейко Д.В. Теоретико-правові основи надання послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу. Управління діяльністю фінансових установ: зміни стереотипів: зб. наук. ст. студ. денної форми навчання. відп. ред. Н.П. Шульга. – К.: Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2019. – Ч. 2. – 363 с. (С.253-257). Також окремі результати були опубліковані в тезах доповіді на Всеукраїнській студентській конференції: Бурейко Дар'я Віталіївна. Інтернет-трейдинг: практика формування портфеля приватного інвестора. Фінансово-кредитні системи: проблеми теорії і практики: Всеукр.

конф. студ. науки (Київ, 20 березня 2019 р.): тези доп. відп. ред. Н.П. Шульга – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – 477 с. (С. 425 – 427).

Обсяг та структура роботи. Робота складається з 3 розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи складає 51 сторінку. В роботі представлено 12 таблиць, 7 рисунків, 7 додатків та використано 72 наукових джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ

Сучасний фондовий ринок неможливо уявити без інтернет-трейдингу. Впровадження інтернет-технологій вплинуло на збільшення залучення до біржових торгів приватних інвесторів, які є двигуном економічного прогресу та запорукою фінансової стабільності держави.

Історія інтернет-трейдингу почалася з 80-х років ХХ століття в США із відкриттям біржі NASDAQ, саме там вперше було вироблено систему здійснення операцій купівлі/продажу цінних паперів через мережу Інтернет. Метою створення даного механізму було полегшення операцій купівлі/продажу цінних паперів та деривативів, а також залучення більшої кількості учасників ринку [4].

З 26 березня 2009 року, коли завдяки «Українській біржі», в Україні з'явився інтернет-трейдинг, до торгів цінними паперами та деривативами підключилися кілька тисяч осіб [5].

Досліджуючи сутність інтернет-трейдингу, необхідно зупинитися на деяких його трактуваннях, що відображені в окремих наукових працях вчених (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «інтернет-трейдинг» у науковій літературі*

Автор	Визначення
Зайцева О.О., Болотинюк І.М. [3]	Надання клієнтам фінансовими інститутами можливості ефективних операцій зі своїми коштами і цінними паперами на глобальних валютних і фондових ринках через Інтернет, наприклад, «FOREX» (Foreign Exchange Market).
Бея А.Р. [2]	Можливість прямого самостійного доступу до торгів через Інтернет із віддаленого терміналу за допомогою спеціально створеного для цих цілей програмного забезпечення.

закінчення табл. 1.1

Семчук О. [18]	Система роботи з цінними паперами, яка дає інвестору доступ до біржової інформації, а також дає можливість укласти угоди з купівлі-продажу цінних паперів на біржі в режимі реального часу за допомогою спеціальної сертифікованої програми, встановленої на персональному комп'ютері.
Жуков Є.Ф. [31]	Сучасна технологія укладання угод з цінними паперами, яка дозволяє компанії-брокеру автоматично обслуговувати необмежену кількість клієнтів, спрямовуючи інформацію про їхні заявки безпосередньо в торговельну систему біржі.
Абакуменко О.В. [1]	Діяльність з управління інвестиціями за допомогою мережі Інтернет.
Циренин А. [33]	Сучасна технологія, що дозволяє управляти грошовими коштами, купувати чи продавати цінні папери через Інтернет.
Танчак Я.А. [20]	Спосіб укладання угод з метою торгівлі цінними паперами на біржах, який дає можливість брокерам одночасно обслуговувати велику кількість клієнтів та розсилати інформацію про їхні заявки, тобто це купівля - продаж фінансових інвестицій в Інтернеті.

*Складено автором за джерелами [1], [2], [3], [18], [20], [31], [33].

Як видно з Таблиці 1.1, в цілому можна зазначити відсутність єдності у підходах вітчизняних науковців до визначення поняття «інтернет-трейдинг».

Так, Зайцева О.О., Болотинюк І.М., Семчук О. надають визначення з позиції клієнта: вони схиляються до того, що інтернет-трейдинг являє собою можливість інвестора управляти своїми активами на фондових біржах світу в режимі реального часу.

В той же час Жуков Є.Ф., Танчак Я.А. надають тлумачення інтернет-трейдингу з позиції брокерської компанії: сучасна технологія, яка допомагає брокерам обслуговувати необмежену кількість клієнтів, спрямовуючи їхні заявки безпосередньо на біржу. Ці науковці ототожнюють інтернет-трейдинг з онлайн-брокериджем – послугою, що надається не біржею, а торговцем – професіональним учасником ринку цінних паперів [7]. Згідно Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» приватний інвестор для здійснення інвестицій має відкрити власний брокерський рахунок в компанії, що є ліцензованим торговцем цінними паперами [14].

Однак Беля А.Р., Абакуменко О.В., Циренин А. розглядають інтернет-трейдинг з точки зору безпосередньо процесу доступу до торгів цінними

паперами на фондових біржах через Інтернет, що є досить подібним до поняття «прямий електронний доступ до біржових торгів» (direct market access – DMA) – технологія використовується на західних та азійських розвинених фондових майданчиках і являє собою високошвидкісний електронний канал («шлюз») біржової інформації, що, як правило, використовується для торгівлі цінними паперами на зарубіжних фондових біржах [6].

Таким чином, можемо зробити висновок, що послуга з інтернет-трейдингу – надання брокерською компанією доступу до власного програмного забезпечення, за допомогою функціоналу якого клієнт здійснює купівлю та продаж фінансових інструментів на фондових ринках світу в режимі реального часу через мережу Інтернет.

Наразі послуги з інтернет-трейдингу є недостатньо врегульованими на законодавчому рівні. Норми, що регулюють здійснення торгівлі цінними паперами за допомогою інтернет-трейдингу представлені в Додатку А.

Інтернет-технології дозволяють брокерам надавати принципово новий набір послуг: дані щодо котирування в режимі онлайн, новини та звіти компаній, спостереження за станом інвестиційного портфеля клієнта (склад, поточна вартість і дохідність активів), дослідження ринку в цілому та його окремих сегментів, кредитування клієнта грошовими та фондовими активами, можливість працювати з похідними фінансовими інструментами тощо [19]. Оскільки взаємодія між клієнтом та брокером безпосередньо відбувається за допомогою мережі Інтернет, швидкість реєстрації, оформлення та виконання наказів збільшується.

Для надання послуги з інтернет-трейдингу на комп'ютер клієнта встановлюється програмне забезпечення, яке при підключенні до мережі відображає біржові ціни на фінансові інструменти в онлайн-режимі у цифровому і графічному вигляді та дозволяє здійснювати операції купівлі - продажу цінних паперів у поточний момент часу. Програмне забезпечення з

інтернет-трейдингу називається «торговельний термінал віддаленого доступу на біржі».

Сучасні системи інтернет-трейдингу, окрім стандартних можливостей отримання котирувальної інформації, простої аналітики і виконання замовлень на купівлю і продаж акцій, все частіше комплектуються такими можливостями, як вбудований технічний аналіз, експорт інформації в спеціальні програми аналізу даних, маржинальне кредитування, автоматизація торговельних і бухгалтерських операцій, розрахункові операції, онлайн - консультації з фахівцями тощо [15].

Маржинальна торгівля або торгівля з «кредитним плечем» є одним з напрямів інтернет-трейдингу, що широко використовується на валютному ринку. Сутність маржинального кредиту або левериджу полягає у тому, що інвестор - трейдер отримує суму грошей, для здійснення операцій з активами, яка у декілька разів перевищує розмір маржі. Торгівля з «кредитним плечем» є однією з найбільш популярних в Україні послуг з інтернет-трейдингу, в свою чергу, розвиток яких сприяє залученню нових інвесторів та збільшенню обсягів існуючих торгів.

При класичному інтернет-трейдингу клієнт підключається до біржового терміналу за допомогою спеціальної програми, через яку подаються заявки на купівлю/продаж з вказівкою кількості і вартості цінних паперів. Заявка виконується, якщо на біржі в даний момент є зустрічні замовлення по цих же паперах. Така біржова технологія, яка називається ринком заявок, в Україні з'явилася нещодавно. При цьому вона є необхідною умовою для біржової електронної торгівлі, оскільки дозволяє купувати і продавати протягом дня одні і ті ж папери. А на ринку котирувань одна операція може здійснюватись впродовж двох-п'яти робочих днів [16].

Проведений аналіз підходів до класифікації послуг з інтернет-трейдингу наведено в Додатку Б.

Таким чином подальша інтеграція послуг з інтернет-трейдингу є безумовним інноваційним кроком суспільства вперед. Розвиток послуг з

інтернет-трейдингу для приватних інвесторів є найбільш пріоритетним напрямом на фондовому ринку оскільки інтернет-трейдинг збільшує швидкість при укладанні угод, спрощує функціонування та можливість доступу з будь-якої точки планети є визначальними факторами для залучення більшої кількості інвестицій як на внутрішніх, так і зовнішніх ринках.

Отже, було здійснено огляд поняття інтернет-трейдингу на основі праць вітчизняних та зарубіжних науковців і було сформульоване авторське визначення послуги з інтернет-трейдингу. Виконано дослідження нормативно-правової бази для надання послуг з інтернет-трейдингу в Україні. Окреслено поняття маржинальної торгівлі та наведена класифікація послуг з інтернет-трейдингу.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ В УКРАЇНІ І НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ НА ПРИКЛАДІ ПОРТФЕЛЯ ПРИВАТНОГО ІНВЕСТОРА

2.1. Аналіз привабливості послуги інтернет-трейдингу під різні стратегії торгівлі цінними паперами

Поява інтернет-технологій змінила основні концепції функціонування світових фінансових ринків. Інтернет-трейдинг призвів до виникнення нового конкурентного бізнес-середовища, торгових платформ, нових фінансових інструментів, а також експоненційного збільшення доступності інформації для інвесторів. На сьогоднішній день світові обсяги торгівлі цінними паперами через Інтернет оцінюються в сотні мільярдів доларів США в рік з потенціалом зростання до декількох трильйонів в найближчі декілька років [15].

До появи на фондовому ринку інтернет-технологій брокери, як правило працювали за однією з двох основних бізнес-моделей – класичного (full-services) та дисконтного (discount) брокера [24].

Класичний брокер – це ліцензована фінансова брокерсько-дилерська компанія, яка надає своїм клієнтам широкий спектр послуг. Класичні брокери не просто полегшують покупку і продаж акцій або облігацій для своїх клієнтів. Ці брокери, як правило, надають фінансові консультації та планування виходу на пенсію, інвестиційні та податкові консультації і регулярні оновлення інвестиційного портфеля [43].

Дисконтний брокер – це біржовий брокер, який виконує замовлення на купівлю та продаж за зниженою комісією. Проте, на відміну від класичного брокера, дисконтний брокер не надає консультації з інвестицій та не проводить аналіз від імені клієнта[42].

Послуги, що надаються дисконтними брокерами, призначені як для активних дейтрейдерів так і довгострокових інвесторів, а електронні торгові платформи побудовані таким чином, щоб це було зручно для клієнтів: платформи мають функції побудови графіків і моніторингу позицій. З точки зору фондового ринку, більшість дисконтних брокерів працюють через онлайн-платформи. В результаті, дисконтний брокер є майже синонімом онлайн-брокерів.

З впровадженням інтернет-технологій, на фінансовому ринку стали домінувати онлайн-брокери, в тому числі банки, що надають свої послуги з використанням Інтернету в режимі реального часу. Завдяки мережі брокери отримали дешевий і більш технологічний канал одночасного обслуговування значної кількості клієнтів. Внаслідок цього змінилася концепція бізнесу – і класичні, і дисконтні брокери почали надавати послуги через Інтернет, але функціонально бізнес-моделі брокерів не змінилися [24].

Українськими брокерськими компаніями, що надавали послуги з інтернет-трейдингу, є такі: ПрАТ «ІФК «АРТ КАПІТАЛ», СП ТОВ «Драгон Капітал», ПрАТ «ІВЕКС КАПІТАЛ», ТОВ «ФРІДОМ ФІНАНС Україна», ТОВ «ФК «Сократ», ТОВ «І-НВЕСТ», ТОВ «КІНТО, Лтд», ТОВ «Навігатор-Інвест», ТОВ «Он-лайн капітал», ТОВ «УНІВЕР КАПІТАЛ» [7].

Оскільки платформа «Quik» для здійснення інтернет-трейдингу на ПАТ «Українська біржа» не працює з 15 червня 2018 р. [7], ми будемо здійснювати аналіз привабливості послуги інтернет-трейдингу на прикладі американського фондового ринку, а саме – брокерських компаній «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade». Порівняльний аналіз переваг та недоліків послуг з інтернет-трейдингу даних брокерських компаній здійснено в Таблиці 2.1.

ПрАТ «ІФК «АРТ КАПІТАЛ» надає доступ на фондові ринки світу через американського брокера «Interactive Brokers». «Interactive Brokers» – онлайн брокер США з 1977 року. Загальна капіталізація групи складає більше 27,23 млрд. дол. Акції «Interactive Brokers» торгуються на біржі NASDAQ. За кількістю операцій, «Interactive Brokers» являється найбільшим електронним

брокером США – щоденно клієнти по всьому світу здійснюють більше 400000 угод. Діяльність «Interactive Brokers» регулюється SEC (Security and Exchange Commission – Комісія по цінним паперам і біржам) і регуляторною політикою бірж, до яких має доступ [26].

Таблиця 2.1

Порівняльний аналіз переваг та недоліків брокерських послуг з інтернет-трейдингу компаній «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade»*

	Переваги	Недоліки
«Interactive Brokers»	<ul style="list-style-type: none"> - Провідні галузеві комісії: не стягує плату за потік замовлень, тобто відсутні приховані витрати на виконання. - Підходить для дейтрейдингу: пропонує клієнтам 63 різноманітні типи замовлень. - Міжнародний доступ: можливість торгівлі в 26 країнах та більш як 120 фондових біржах. 	<ul style="list-style-type: none"> - Для неактивних трейдерів мінімальні збори підсумовуються: при сплаті менше 10\$ комісійних в місяць буде стягнута різниця. - Складна торгова платформа.
«TD Ameritrade»	<ul style="list-style-type: none"> - Досконала торгова платформа та інструменти для досвідчених трейдерів. - Підходить для трейдерів - початківців: брокер надає широкий вибір навчальних матеріалів, журнал «ThinkMoney, блог трейдерів «The Ticker Tape». - Підходить для фондових досліджень: інструменти для аналізу доходів через платформу «Thinkorswim», аналіз соціальних сигналів для окремих акцій, «Sentiment Score». 	<ul style="list-style-type: none"> - Дороге обслуговування: із-за широкого вибору торгових інструментів, досліджень, цілодобової підтримки клієнтів він значно дорожче.

*Складено автором за джерелами [44], [57], [58].

«Interactive Brokers» надає послуги з інтернет-трейдингу за допомогою програмного забезпечення «Trader Workstation» (TWS). В «TWS» доступні наступні торгові інструменти: алгоритми трейдингу, лабораторія опціонних стратегій, лабораторія волатильності, навігатор ризиків, сканер ринку, формування інвестиційних стратегій і портфелів. Для менш досвідчених

інвесторів «Interactive Brokers» пропонує веб-платформу «WebTrader», яка включає в себе тільки основні функції, необхідні для ефективної торгівлі та управління портфелем. Онлайн-брокер надає своїм клієнтам безкоштовні дослідження майже від 100 провайдерів, включаючи «Alexandria Social Sentiment», «Market Realist», «Zacks», «Tip Ranks», «Valu Engine», «Dow Jones» і багатьох інших [44].

Мобільна торгівля з «Interactive Brokers» добре підтримується на всіх пристроях і володіє основними функціями, що необхідні інвесторам для ефективного ведення бізнесу і торгівлі: від миттєвої потокової передачі даних до повнофункціонального введення замовлень і управління портфелем. IBot, також доступний в «TWS mobile», використовує основу штучного інтелекту для швидкого обслуговування запитів клієнтів за допомогою чату.

Функція Risk Navigator дозволяє інвесторам стрес-тестувати свій портфель, спостерігаючи, як певна зміна ринкової кон'юнктури вплине на активи.

Функція Performance Attribution допомагає визначити, які ринкові зміни сприяли змінам вартості інвестиційного портфеля. Також, можливо створювати власні орієнтири, такі як комбінація індексу Доу-Джонса і Nikkei 225, або порівнювати доходи з більш ніж 230 зразками [44].

«TD Ameritrade», заснована в 1975 році, є одним з перших онлайн-брокерів в США [65]. «TD Ameritrade» є публічною онлайн-брокерською компанією (тікер AMTD), в якій розміщені активи клієнтів на суму понад 1 трильйон доларів [57]. Компанія обслуговує понад 11 мільйонів клієнтських рахунків (Додаток В). Щодня послугами «TD Ameritrade» користуються в середньому близько 500000 клієнтів [59].

Восьмий рік поспіль «TD Ameritrade» є номером один з точки зору платформ і торгових інструментів, завдяки «Thinkorswim» [58]. Програмне забезпечення «TD Ameritrade» надає безліч інструментів, до них відносяться: профілювання компаній, розширений аналіз доходів, побудова графіків FRED, аналіз соціальних настроїв, бек-тестування і повторне відтворення історичних

ринків по тікам або перегляд економічних і корпоративних календарів. Брокерські послуги також дозволяють інвесторам створювати і проводити скринінг в реальному часі, спільно використовувати графіки та макети робочого простору, а також виконувати розширений аналіз опціонів [58].

«Thinkorswim Earnings Analysis» – інструмент для планування завчасної оцінки результатів діяльності компанії. Інструмент відображає зміну ціни та волатильності до і після попередньої звітності. Він також отримує дані аналітиків з Уолл-Стріт і краудсорсінгові рейтинги «Estimize» для побудови діапазонів оцінок EPS (Earnings Per Share – прибуток на акцію) разом з фактичними результатами.

«TD Ameritrade Network» – мережа «TD Ameritrade», що в прямому ефірі здійснює попередній аналіз ринків та проводить навчання інвесторів. Компанія також представляє щоденні коментарі та аналіз ринку через «The Ticker Tape». Брокерська компанія випускає щоквартальний друкований журнал «TDM Ameritrade ThinkMoney», який повністю присвячений освіті.

З усіх брокерів «TD Ameritrade» пропонує найбільш технологічні мобільні пропозиції. Для мобільних пристроїв «TD Ameritrade» використовує два додатки для смартфонів: «TD Ameritrade Mobile» і «TD Ameritrade Mobile Trader», який орієнтований на активних дейтрейдерів [58].

«TD Ameritrade» був одним з перших брокерів, що запровадили Alexa Skill, і в серпні 2017 року він став першим брокером, що інтегрувався з Facebook Messenger, використавши штучний інтелект з власним чат-ботом. Останнє нововведення в 2018 році – це старт Apple Business Chat, який використовується для швидкого отримання котирувань акцій.

Крім того, в соціальній сфері «TD Ameritrade» аналізує дані своїх шести мільйонів роздрібних клієнтів, щоб створити так званий Індекс руху інвесторів (IMX), який відображає і аналізує настрої портфельів роздрібних інвесторів [58].

Обидві брокерські компанії є флагманами в даній індустрії та надають широкий спектр послуг з інтернет-трейдингу. Для визначення привабливості

даних послуг для інвесторів ми здійснили порівняльний аналіз тарифів «TD Ameritrade» та «Interactive Brokers» (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Порівняльна характеристика тарифів послуги інтернет-трейдингу брокерських компаній «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade»*

	«Interactive Brokers»	«TD Ameritrade»
Мінімальний депозит	2000 \$	0,00 \$
Біржовий збір (за угоду)	–	6,95 \$
ETF Trade Free	0,01 \$	6,95 \$
Базовий збір	0,00 \$	6,95 \$
Контрактний збір	0,70 \$	0,75 \$
Пайовий інвестиційний фонд	14,95 \$	49,99 \$
Брокерська допомога	30,00 \$	44,99 \$
Акції компаній (за контракт)	1,50 \$	6,95 \$
Акції фондів ETF(за контракт)	1,50 \$	6,95 \$
CFD на акції	2,00 \$	–
Ф'ючерси на акції, індекси, сировину (за контракт)	1,70 \$	3,50 \$
Опціони (за контракт)	2,00 \$	6,95 \$

*Складено автором за джерелами [45], [58].

Для початку розглянемо комісійні тарифи онлайн-брокерів для регулярних угод з акціями та опціонами. У «TD Ameritrade» регулярна торгівля акціями коштує 6,95 \$, дорожче, ніж ставка «Interactive Brokers» в 0,00 \$ (замість цього брокер стягує плату за акцію) за угоду. Щодо варіантів торгівлі, базова плата «Interactive Brokers» складає 0,00 \$, а в «TD Ameritrade» – 6,95 \$. Опціонні контракти коштують дорожче в «TD Ameritrade» – 0,75 \$ проти 0,70 \$ в «Interactive Brokers». Важливо зазначити, що не всі брокери стягують фіксовану комісію за угоду. Що стосується взаємних фондів, «TD Ameritrade» може запропонувати 12418 взаємних фондів в порівнянні з 11000 доступних фондів «Interactive Brokers».

Окрім доступу до торгівлі, порівнюючи популярні функції ми можемо зазначити відповідні розбіжності між обома онлайн-брокерами. «TD Ameritrade» та «Interactive Brokers» надають своїм клієнтам спробувати торгувати віртуально, тобто є можливість відкриття демо-рахунку. Щодо мобільної торгівлі, «TD Ameritrade» та «Interactive Brokers» підтримують

додатки для iPhone, iPad та Android. Варто врахувати, що онлайн-банкінг є перевагою для багатьох інвесторів. Клієнти «Interactive Brokers» мають поточні рахунки, дебетові картки; клієнти «TD Ameritrade» – поточні рахунки, дебетові та кредитні картки відповідно.

Для визначення привабливості послуги інтернет-трейдингу ми проаналізували стратегії торгівлі цінними паперами «купи та тримай» і активного дейтрейдингу (Таблиця 2.3).

Денна торгівля та інвестування в довгостроковій перспективі є найбільш розповсюдженими формами торгівлі цінними паперами. Дейтрейдинг включає в себе укладання угод, які тривають кілька секунд або хвилин, з

Таблиця 2.3

Порівняльний аналіз стратегій торгівлі цінними паперами «купи та тримай» і активного дейтрейдингу*

Фактор	«Купи та тримай»	Активний дейтрейдинг
Витрати на торгівлю	Інвестування у пайові та біржові фонди у більшості випадків здійснюється безкоштовно (комісія може стягуватися в залежності від фонду та брокера).	Активні трейдери зазвичай не працюють з пайовими та біржовими фондами, а при торгівлі акціями стягується брокерська комісія.
Інвестиційні комісії	Пайові та біржові фонди стягують інвестиційні комісії. При утриманні інвестором позиції протягом років дана комісія зменшує прибуток та збільшує витрати.	Дейтрейдер працює безпосередньо з акціями, для яких інвестиційна комісія відсутня.
Інструменти для проведення аналізу	Інвестор володіє обмеженою інформацією для аналізу, в який фонд здійснювати відповідні інвестиції.	Активний трейдер володіє інструментами, що надає йому онлайн-брокер: списки акцій, висновки аналітиків про звіти, торгові ідеї, графіки руху цін.
Дохідність	Дана стратегія використовує uptrend фондового ринку, зазвичай довгострокові позиції приносять 10-15% річних.	Більшість інвесторів показують хороші результати на коротких відрізках, проте в довгостроковому періоді середньостатистичний інвестор отримує дохід 5% річних.
Затрати часу	При даній стратегії після відбору активів для інвестування, затрати часу будуть пов'язані лише з перевіркою активів декілька разів на місяць, щоб скорегувати задачі та впевнитися в доцільності інвестицій з урахуванням поставлених довгострокових цілей.	Потрібно багато часу для пошуку нових активів та визначенню моментів покупки та продажу. Задачу продажу можна полегшити використавши стопові та лімітні ордери, але відсутні інструменти для прийняття рішення про відкриття позиції.

*Складено автором за джерелом [49].

використанням короткострокових коливань ціни активу. При дейтрейдингу всі позиції відкриваються і закриваються протягом одного дня. Довгострокове інвестування – «купи і тримай», з іншого боку, полягає в здійсненні операцій, які залишаються відкритими протягом місяців, а часто і років [49].

Дейтрейдинг та «купи і тримай» розрізняються з точки зору вимог до капіталу, тимчасових зобов'язань, потенційного прибутку. І денна торгівля, і утримання в портфелі фінансових інструментів при довгостроковому інвестуванні є важливими частинами диверсифікованої інвестиційної стратегії. «Купи і тримай» пропонує більш пасивну форму отримання доходу, ніж активний дейтрейдинг.

Згідно класифікації FINRA (Financial Industry Regulatory Authority – Служба регулювання галузі фінансових послуг) та NYSE, системним внутрішньоденним трейдингом (PDT – Pattern Day Trading) вважається здійснення чотирьох і більше угод відкриття і закриття позицій по певній акції або опціону на акції протягом 5 днів, проте на операції з ф'ючерсними контрактами, опціонами на ф'ючерси, CFD (Contract for difference – контракт на різницю в ціні певного активу) правило внутрішньоденної торгівлі не розповсюджується [55].

Денна торгівля вимагає не менше двох годин щодня. Перша година, коли ринки США офіційно відкриті для торгівлі, як правило, найкращий час для капіталізації на великих цінових рухах. У міру наближення обідньої перерви в Нью-Йорку, фондова активність має тенденцію до зниження. В той час інвестору «купи і тримай» може знадобитися лише невелике дослідження або перевірка своїх інвестицій кожні кілька місяців [49].

Існує також золота середина між «купи і тримай» та активним дейтрейдингом – свінг-трейдинг – коли угоди тривають від кількох днів до кількох місяців.

Свінг-трейдинг – це стратегія, в якій трейдери ідентифікують короткострокові моделі і тренди цін на акції, а потім відкривають позиції, виходячи з припущення, що ці моделі збережуться в найближчому

майбутньому. Наприклад, трейдер визначає рівні, на яких акція досягла максимуму за останні два тижні, і робить припущення, що вона продовжить досягати максимуму поблизу цього рівня [48]. Саме цю стратегію ми будемо використовувати при формуванні портфеля приватного інвестора за допомогою послуг з інтернет-трейдингу.

Отже, з розвитком інтернет-технологій на фондовому ринку з'явився новий тип брокерської компанії – онлайн-брокер. Ми здійснили аналіз послуг з інтернет-трейдингу, що надаються онлайн-брокерами «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade», які є лідерами в даній індустрії на основі функціоналу програмного забезпечення та тарифів. Можна стверджувати, що послуги «Interactive Brokers» будуть більш привабливими для дейтрейдерів, оскільки тарифи даного брокера дуже низькі, в той час послуги з інтернет-трейдингу «TD Ameritrade» будуть більш привабливими для прихильників стратегії «купи і тримай», адже програмне забезпечення «Thinkorswim» має більш розширений функціонал та надає можливість для проведення більш ґрунтованого аналізу фінансових інструментів.

2.2. Формування портфеля приватного інвестора з використанням інтернет-трейдингу в Україні та на фондових ринках світу

Оскільки платформа «Quik» для здійснення інтернет-трейдингу на ПАТ «Українська біржа» не працює з 15 червня 2018 р. [7], ми здійснювали формування портфеля приватного інвестора з іноземних активів за допомогою програмного забезпечення «TWS» американського брокера «Interactive Brokers».

В основу формування портфеля було покладено принципи диверсифікації та ліквідності інвестиційного портфеля.

Принцип диверсифікації полягає у тому, що «не слід класти усі яйця у одну корзину», тобто не треба вкладати усі кошти в одні папери [21]. У нашому портфелі дотриманий даний принцип, адже акції компаній належать до різних галузей економіки (Таблиця 2.4)

Таблиця 2.4

Структура портфеля приватного інвестора*

Назва компанії	Тікер	Сектор економіки	Частка у портфелі, %
«AT&T Inc.»	T	Технології	14,47
«Walmart Inc.»	WMT	Послуги	14,39
«American Express Company»	AXP	Фінанси	13,63
«Chevron Corporation»	CVX	Сировинні матеріали	14,56
«CVS Health Corporation»	CVS	Охорона здоров'я	14,47
«3M Company»	MMM	Промислові товари	13,90
«The Southern Company»	SO	Комунальні послуги	14,58

*Складено автором за джерелом [41].

Принцип ліквідності акцій – найважливіший критерій при відборі акцій до інвестиційного портфеля приватного інвестора. Він передбачає правильну точку входу і визначення розміру позиції. Ліквідні акції підтримуються маркет-мейкерами на ринку, також в них зацікавлені інші учасники торгів, тому, якщо акція ліквідна – не буде проблем з купівлею або продажем в будь-який момент на відкритій сесії. Ми дотрималися даного принципу у нашому портфелі за допомогою фільтрів Current Volume та Average Volume (Поточний та середній об'єм) скринера FINVIZ.com [41] в якому ми задаємо об'єм акцій, що торгуються в середині дня більше за 500 тис. штук (Таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Фундаментальні та технічні показники відбору акцій при формуванні портфеля приватного інвестора*

Фільтр	Характеристика	Значення у скринері FINVIZ.com
Current Volume	Поточний об'єм акцій, що торгуються всередині дня.	Більше 500 тис. штук
Average Volume	Середній об'єм акцій, що торгуються всередині дня.	Більше 500 тис. штук

закінчення табл. 2.5

Price/Sales (P/S)	Відношення капіталізації компанії до річної виручки – є одним з критеріїв того, що компанія не переоцінена.	Менше 3	
Average True Range (ATR)	Середній розмір свічки, який розраховується на основі двотижневих котирувань акцій. Даний показник ілюструє, скільки дана акція в пунктах проходить всередині дня, що залежить від кількості акцій в обороті або кількості акцій загалом. Чим менше акцій на ринку, тим вище волатильність і, відповідно, вищий інвестиційний ризик. Якщо значення ATR є меншим за 2 \$, то це свідчить про те, що акції не мають схильності до різких рухів ціни.	Менше 2 \$	
Beta	Він вимірює, наскільки акція корелює з бенчмарком – S & P 500. Якщо Beta знаходиться в діапазоні вище 1 або нижче -1 – то акція більш волатильна, ніж S & P 500. Якщо ж Beta знаходиться між -1 і 1 – то акція має тенденцію бути менш волатильною, ніж S & P 500.	Менше 1	
50-Day Average	Simple Moving	Ковзне середнє просте за 50 днів – це середня ціна, за якою цінні папери торгуються протягом попередніх 50 днів.	Ціна вище SMA 50
200-Day Average	Simple Moving	Ковзне середнє просте за 200 днів – це середня ціна, за якою цінні папери торгуються протягом попередніх 200 днів.	Ціна вище SMA 200

*Складено автором за Додатком Г.

На основі відбору акцій за допомогою вище описаних фільтрів фундаментальних показників та технічних індикаторів скринера FINVIZ.com (Таблиця 2.5, Таблиця 2.6) ми сформували інвестиційний портфель приватного інвестора (Таблиця 2.7). Структура портфеля наведена в Таблиці 2.4.

Таблиця 2.6

Значення фундаментальних показників відбору акцій при формуванні портфеля приватного інвестора*

Тікер	Avg Volume, шт.	ATR, \$	Beta	P/E	Forward P/E	P/S	P/B	Debt/Eq
T	30540000	0,51	0,61	18,36	10,81	1,57	1,57	0,90
WMT	5400000	1,49	0,38	26,32	23,51	0,67	4,91	0,76
AXP	3250000	1,60	1,05	15,65	13,34	2,22	4,31	5,85
CVX	5560000	1,93	1,03	17,57	17,42	1,61	1,48	0,20
CVS	7330000	1,43	0,84	22,17	10,18	0,39	1,51	1,10

закінчення табл. 2.6

MMM	2760000	3,29	1,10	20,41	17,61	3,09	9,19	1,83
SO	4520000	0,81	0,16	14,29	19,49	2,97	2,36	1,67

*Складено автором за Додатком Д.

Таблиця 2.7

Формування портфеля приватного інвестора*

Тікер	Дата операції	Тип ордеру	Ціна, \$	Кількість, шт.	Сума, \$	Комісія, \$	Разом, \$	Частка, %
T	05.08.19	Buy limit	33,62	43	1445,66	1,50	1447,16	14,47
WMT	15.08.19	Buy limit	110,54	13	1437,02	1,50	1438,52	14,39
AXP	07.08.19	Buy limit	123,77	11	1361,47	1,50	1362,97	13,63
CVX	10.09.19	Buy limit	121,18	12	1454,16	1,50	1455,66	14,56
CVS	03.09.19	Buy limit	60,26	24	1446,24	1,50	1447,74	14,47
MMM	02.08.19	Sell limit	173,47	8	1387,76	2,20	1389,96	13,90
SO	06.08.19	Buy limit	56,02	26	1456,52	1,50	1458,02	14,58
Σ					9988,8	11,2	10000	100

*Складено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

Розглянемо детальніше компанії та їх акції, які ми відібрали формуючи портфель приватного інвестора з використанням програмного забезпечення з інтернет-трейдингу «TWS».

Компанія «AT&T Inc.» була заснована в 1983 році і базується в Далласі, штат Техас. «AT&T Inc.» надає послуги бездротового та телекомунікаційного зв'язку; виробляє, поширює та ліцензує телевізійні програми та художні фільми (сектор Warner Media) та надає послуги цифрової реклами по всьому світу. Компанія «AT&T Inc.» має стратегічний альянс з «Microsoft Corp.» для надання послуг в мережі «AT&T» та хмарі «Microsoft». Компанія раніше була відома як «SBC Communications Inc.» і змінила свою назву на «AT&T Inc.» в листопаді 2005 року [37].

Компанія «AT&T Inc.» має найбільше значення показника середнього об'єму акцій за останні 3 місяці у нашому портфелі – 30540000 штук, що свідчить про високу ліквідність даного активу. Значення ATR та Beta – 0,51 \$

та 0,61 \$ – відповідно, тобто, дана акція не є волатильною, що зменшує інвестиційний ризик. Значення показника Forward P/E (10,81) – очікуваний коефіцієнт «Ціна/Дохід» – значно менше за P/E (18,36), що свідчить про очікування більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення мультиплікаторів P/S (1,57) та P/B – відношення ринкової ціни компанії до її балансової вартості – (1,57) є досить низькими (менше 2), що свідчить про недооціненість акцій «AT&T Inc.». Показник Debt/Eq (0,90) – співвідношення боргу компанії до власного капіталу – ілюструє, що компанія використовує менше боргів для фінансування активів, ніж вартість власного капіталу.

На основі технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині локального рівня підтримки та SMA 20 (середнього ковзного простого за період 20 днів) і за допомогою функціоналу програмного забезпечення «TWS» 05.08.2019 по акціям «AT&T Inc.» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit (купівля за встановленою ціною) за ціною 33,62 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 03.09.2019 р. зустрічним ордером sell limit (продаж за встановленою ціною) за ціною 35,16 \$ за акцію при пробитті рівня опору від квітня 2018 року (Рис. 2.1).

«Walmart Inc.» була заснована в 1945 році і базується в Бентонвіллі, штат Арканзас. Компанія займається роздрібною та оптовою торгівлею у різних форматах по всьому світу. Компанія працює через три сегменти: Walmart США, Walmart International та Sam's Club. «Walmart Inc.» є лідером по впровадженню технологій, пов'язаних з використанням у торгівлі RFID-міток [67].

Показник середнього об'єму акцій за останні 3 місяці компанії «Walmart Inc.» – 5400000 штук, тобто дана акція є високоліквідною. Показник ATR для даного активу має значення 1,49 \$ і Beta – 0,38, тобто, дана акція не є волатильною, що зменшує інвестиційний ризик. Значення показника Forward P/E (23,51) – менше за P/E (26,32), що свідчить про очікування більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення мультиплікатора P/S – 0,67 є

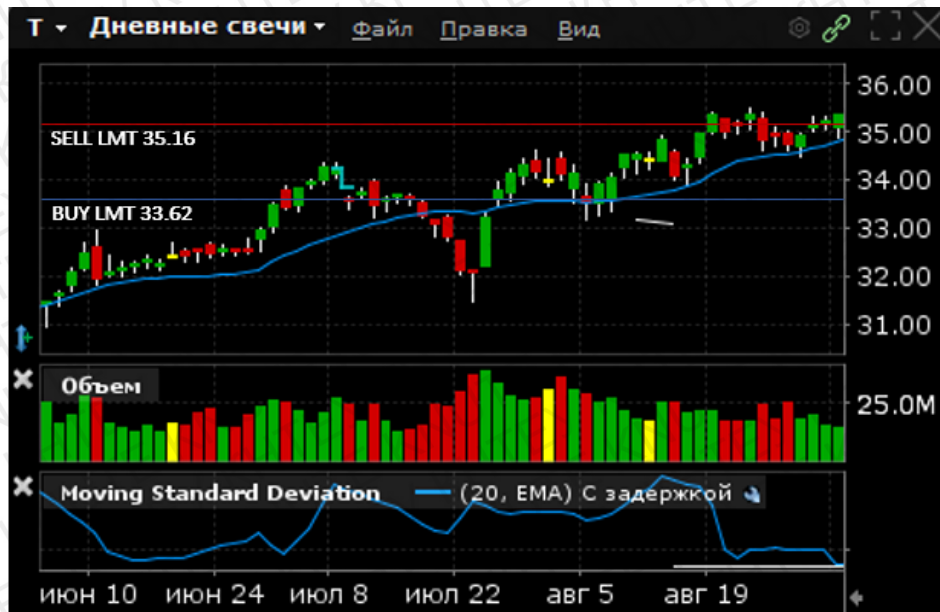

Рис. 2.1. Денний свічковий графік акцій компанії «AT&T Inc.» в період відкриття довгої (05.08.2019 р.) та короткої (03.09.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

меншим за 1, що свідчить про те, що виручка «Walmart Inc.» є більшою за капіталізацію компанії, проте значення показника P/B – 4,91 є більшим за 2, що свідчить про те, що ринкова вартість компанії значно вище балансової. Показник Debt/Eq (0,76) означає, що компанія використовує менше боргів для фінансування активів, ніж вартість власного капіталу.

За допомогою технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині ціни та SMA 200 (середнього ковзного простого за період 200 днів) і на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS» 15.08.2019 по акціям «Walmart Inc.» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit за ціною 110,54 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 03.09.2019 р. зустрічним ордером sell limit за ціною 114,76 \$ за акцію при досягненні локального рівня опору (Рис. 2.2).

Компанія «American Express» була заснована в 1850 році, а її штаб-квартира – Нью-Йорк, штат Нью-Йорк. «American Express» разом із дочірніми компаніями надає фізичним особам та корпоративному бізнесу по всьому світу свої продукти: платіжні та кредитні карти; дорожні чеки; послуги оплати

та фінансування; послуги з управління витратами; послуги, пов'язані з подорожами [35].

Рис. 2.2. Денний свічковий графік акцій компанії «Walmart Inc.» в період відкриття довгої (15.08.2019 р.) та короткої (03.09.2019 р.) позицій *.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «ТWS».

Акції компанії «American Express» є високоліквідними, адже показник Average Volume за останні 3 місяці є більшим за 500000 штук – 3250000 штук. Показник ATR для даних акцій має значення 1,60 \$, показник Beta – 1,05 – акція є достатньо волатильною, що збільшує інвестиційний ризик. Значення мультиплікатора Forward P/E (13,34) – менше за P/E (15,65), що свідчить про очікування більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення показника P/S – 2,22 є меншим за 3, що свідчить про те, що акції компанії «American Express» є недооціненими, проте значення показника P/B – 4,31 є більшим за 2, що свідчить про те, що ринкова вартість компанії значно вище балансової. Компанія має велике значення показника Debt/Eq – 5,85 – ілюструє, що компанія агресивно фінансує свій ріст за рахунок боргів.

На основі технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині ціни та SMA 200 і за допомогою

функціоналу програмного забезпечення «TWS» 07.08.2019 по акціям «American Express» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit за ціною 123,77 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 13.08.2019 р. зустрічним ордером sell limit за ціною 125,57 \$ за акцію при перетині ціни з SMA 20 (Рис. 2.3).

Рис. 2.3. Денний свічковий графік акцій компанії «American Express» в період відкриття довгої (07.08.2019 р.) та короткої (13.08.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

«Chevron Corporation» була заснована в 1879 році, і штаб-квартира знаходиться в Сан-Рамоні, Каліфорнія. Компанія через свої дочірні компанії бере участь у інтегрованих енергетичних, хімічних та нафтових операціях по всьому світу. Компанія займається розвідкою, видобутком сирової нафти та природного газу, переробкою сирової нафти в нафтопродукти, виробництвом та збутом товарної нафтохімії, паливно-мастильних добавок, а також пластмаси для промислового використання. Компанія раніше була відома як корпорація «Chevron Техасо» і змінила назву на «Chevron Corporation» у 2005 році [38].

«Chevron Corporation» має значення показника середнього об'єму акцій за останні 3 місяці у нашому портфелі – 5560000 штук, що свідчить про високу

ліквідність даного активу. Значення ATR – 1,93 \$ та Beta – 1,03 означає, що дана акція є волатильною, що збільшує інвестиційний ризик. Значення показника Forward P/E (17,42) менше за P/E (17,57), що свідчить про очікування більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення мультиплікаторів P/S (1,61) та P/B (1,48) є досить низькими (менше 2), що свідчить про недооціненість акцій «Chevron Corporation». Показник Debt/Eq (0,20) ілюструє, що компанія неактивно використовує боргові зобов'язання для фінансування власних активів.

За допомогою технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині ціни та SMA 200 і на основі функціоналу програмного забезпечення «ТWS» 10.09.2019 по акціям «Chevron Corporation» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit за ціною 121,18 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 17.09.2019 р. зустрічним ордером sell limit за ціною 123,54 \$ за акцію при досягненні локального рівня опору (Рис. 2.4).

Рис. 2.4. Денний свічковий графік акцій компанії «Chevron Corporation» в період відкриття довгої (10.09.2019 р.) та короткої (17.09.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «ТWS».

Компанія «CVS Health Corporation» була заснована в 1963 році і має штаб-квартиру в Уонсокеті, штат Род-Айленд. Компанія надає медичні послуги в США. Її сегмент аптечних послуг здійснює управління роздрібною аптечною мережею, сегмент Retail/LTC компанії реалізує ліки, що відпускаються за рецептом та товари загального користування. Сегмент Healthcare Benefits реалізує традиційні, орієнтовані на споживача продукти медичного страхування і супутні послуги [39].

Акції компанії «CVS Health Corporation» є високоліквідними, адже показник Average Volume за останні 3 місяці є більшим за 500000 штук – 7330000 штук. Показник ATR для даних акцій має значення 1,43 \$ і Beta – 0,84 – акція не є достатньо волатильною, що зменшує інвестиційний ризик. Значення мультиплікатора Forward P/E (10,18) менше, ніж в 2 рази за P/E (22,17), що свідчить про очікування значно більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення показника P/S (0,39) та P/B (1,51) є досить низькими (менше 2), що свідчить про недооціненість акцій «CVS Health Corporation». Компанія має велике значення показника Debt/Eq – 1,10 – ілюструє, що компанія залучає боргові зобов'язання для фінансування свого росту.

На основі технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині ціни та SMA 50 (середнього ковзного простого за період 50 днів) і за допомогою функціоналу програмного забезпечення «TWS» 03.09.2019 по акціям «CVS Health Corporation» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit за ціною 60,26 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 10.09.2019 р. зустрічним ордером sell limit за ціною 63,60 \$ за акцію при пробитті рівня опору від лютого 2019 року (Рис. 2.5.).

Компанія «3М» була заснована в 1902 році, а штаб-квартира знаходиться у Сент-Пол, штат Міннесота. Компанія «3М» розробляє, виробляє та реалізує різні товари по всьому світу. Вона функціонує через чотири бізнес-сегменти: безпека та промисловість, транспорт та електроніка, охорона здоров'я та споживач. На сьогодні підприємства компанії знаходяться в 60 країнах світу,

Рис. 2.5. Денний свічковий графік акцій компанії «CVS Health Corporation» в період відкриття довгої (03.09.2019 р.) та короткої (10.09.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

на яких виробляється більше 50 тис. найменувань товарів для медицини і різних галузей промисловості, в тому числі автомобільної, нафтогазової, гірничодобувної [71].

Компанія «3М» має значення показника середнього об'єму акцій за останні 3 місяці у нашому портфелі – 2760000 штук, що свідчить про високу ліквідність даного активу. Значення ATR – 3,29 \$, що є більшим за 2 \$ та Beta – 1,10, тобто, дана акція є дуже волатильною, що підвищує інвестиційний ризик. Значення показника Forward P/E (17,61) менше за P/E (20,41), що свідчить про очікування більшого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення мультиплікаторів P/S – 3,09 є більшим за 3, що свідчить про те, що акції компанії «3М» є переоціненими та значення показника P/B – 9,19 є більшим за 2, що свідчить про те, що компанія в 9 разів коштує більше, ніж її активи. Показник Debt/Eq – 1,83 – ілюструє, що компанія залучає боргові зобов'язання для фінансування свого росту.

За допомогою технічних індикаторів – ціна нижче SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині локального рівня опору та SMA 20 і на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS» 02.08.2019 по акціям «ЗМ» була відкрита коротка позиція використанням ордеру sell limit за ціною 173,47 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 03.09.2019 р. зустрічним ордером buy limit за ціною 160,56 \$ за акцію при перетині ціни з SMA 20 (Рис. 2.6.).

Рис. 2.6. Денний свічковий графік акцій компанії «ЗМ» в період відкриття короткої (02.08.2019 р.) та довгої (03.09.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

«The Southern Company» була заснована в 1945 році, штаб-квартира знаходиться в Атланті, штат Джорджія. Компанія через свої дочірні компанії займається виробництвом, передачею та розподілом електроенергії. «The Southern Company» працює в чотирьох сегментах: операції з розподілу газу, інвестиції в газопровід, оптові послуги з продажу газу та послуги з маркетингу газу. Компанія обслуговує приблизно 9 мільйонів споживачів електричних та газових комунальних послуг [62].

«The Southern Company» має значення показника середнього об'єму акцій за останні 3 місяці у нашому портфелі – 4520000 штук, що свідчить про

високу ліквідність даного активу. Значення ATR – 0,81 \$ та Beta – 0,16 означають, що дана акція не є волатильною та зменшує інвестиційний ризик. Значення показника Forward P/E (19,49) більше за P/E (14,29), що свідчить про очікування меншого прибутку, ніж в звітному періоді. Значення мультиплікаторів P/S (2,97) та P/B (2,36) є досить низькими, що свідчить про недооціненість акцій «The Southern Company». Показник Debt/Eq (1,67) ілюструє, що компанія використовує боргові зобов'язання для фінансування власних активів.

За допомогою технічних індикаторів – ціна вище SMA 50, SMA 200 була визначена точка входу на перетині локального рівня підтримки та SMA 20 і на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS» 06.08.2019 по акціям «The Southern Company» була відкрита довга позиція використанням ордеру buy limit за ціною 56,02 \$ за акцію. Дана позиція була закрита 03.09.2019 р. зустрічним ордером sell limit за ціною 58,68 \$ за акцію при досягненні локального рівня опору (Рис. 2.7).

Рис. 2.7. Денний свічковий графік акцій компанії «The Southern Company» в період відкриття довгої (06.08.2019 р.) та короткої (03.09.2019 р.) позицій*.

*Примітка: створено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

Розглянемо результат від управління інвестиційним портфелем приватного інвестора з використанням програмного забезпечення з інтернет-трейдингу «TWS» (Таблиця 2.8). Період володіння портфелем склав 44 дні (з 5.08.2019р. по 17.09.2019р.). Дохідність портфеля за період володіння склала 4,11% (411 \$), структурно має наступний вигляд:

- 1) 4,58% – T – акції компанії «AT&T Inc.»;
- 2) 3,82% – WMT – акції компанії «Walmart Inc.»;
- 3) 1,45% – AXP – акції компанії «American Express Company»;
- 4) 1,94% – CVX – акції компанії «Chevron Corporation»;
- 5) 5,54% – CVS – акції компанії «CVS Health Corporation»;
- 6) 8,04% – MMM – акції компанії «3M Company»;
- 7) 4,75% – SO – акції компанії «The Southern Company».

Таблиця 2.8

Результат від управління портфелем приватного інвестора*

Тікер	Дата операції	Тип ордеру	Ціна, \$	Кількість, шт.	Сума, \$	Комісія, \$	Дохід, \$	Дохідність, %
T	03.09.19	Sell limit	35,16	43	1511,88	1,50	64,72	4,58
WMT	03.09.19	Sell limit	114,76	13	1491,88	1,50	53,36	3,82
AXP	13.08.19	Sell limit	125,57	11	1381,27	1,50	18,30	1,45
CVX	17.09.19	Sell limit	123,54	12	1482,48	1,50	26,82	1,94
CVS	10.09.19	Sell limit	63,60	24	1526,40	1,50	78,66	5,54
MMM	03.09.19	Buy limit	160,56	8	1284,48	1,50	101,78	8,04
SO	03.09.19	Sell limit	58,68	26	1525,68	1,50	67,66	4,75
Σ						10,5	411,3	4,11

*Складено автором на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS».

Отже, нами було здійснено формування портфелю приватного інвестора за допомогою програмного забезпечення онлайн-брокера «Interactive Brokers» – «TWS». В портфелі дотримані принципи диверсифікації та ліквідності; при здійсненні відбору активів були використані відповідні фундаментальні та

технічні фільтри скринера FINVIZ.com. При управлінні портфелем був застосований функціонал «TWS» для здійснення технічного аналізу цінних паперів та встановлення ордерів buy limit та sell limit. Результат від управління портфелем за 44 дні (з 5.08.2019 р. по 17.09.2019 р.) становив 4,11% (411 \$) дохідності.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ПОСЛУГ З ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДИНГУ В УКРАЇНІ ТА НА ФОНДОВИХ РИНКАХ СВІТУ

3.1 Порівняльний аналіз розвитку послуг з інтернет-трейдингу та його інформаційне забезпечення в Україні та на фондових ринках світу

На сьогодні стрімкі глобалізаційні тенденції є одним із ключових факторів, які сприяють розвитку бізнесу з цінними паперами. Електронні мережі зв'язку дозволяють брокерам відображати замовлення абонентів в електронному вигляді та використовувати технологію для узгодження замовлень на купівлю та продаж, що зумовлює функціонування електронної біржі. Швидке зростання телекомунікаційних та комп'ютерних технологій призвело до транскордонних потоків акцій, облігацій та інших фінансових інструментів. На основі цього явища брокерські компанії розробили системи цілодобової торгівлі для своїх клієнтів.

При створенні нових торговельних майданчиків у США використовувалися дві технологічні моделі – електронних комунікаційних мереж (Electronic Communication Network - ECN) і альтернативних торгових систем (Alternative Trading Systems – ATS). ATS – це електронні торгові майданчики, на яких відбувається виставлення, обробка і виконання заявок (функціонально вони - повноцінні біржі, але, згідно законодавства, діють як брокери-дилери). ECN – окремий випадок ATS, які створювалися для забезпечення обробки і виконання ліміт-ордерів (з фіксованою ціною – брокер не може виконати на біржовому майданчику доти, поки ціна, вказана в ордері, не порівняється з ринковою). Однак такі ордери можуть бути виконані в ECN за наявності зустрічних парних заявок – ордерів (купівлі чи продажу),

заздалегідь задані параметри яких співпадають. Використання ECN – одна з головних переваг електронної біржі NASDAQ [24].

Починаючи з 1990-х років технологічна революція, принесена інтернетом та індивідуальним доступом до технологій, почала відкривати для роздрібних інвесторів доступ до безлічі фінансових активів. Одним з перших онлайн-брокерів був «E*TRADE», який почав свою діяльність в 1991 році. Пізніше, роздрібний брокер «Charles Schwab», почав працювати в онлайн-сегменті і його програмне забезпечення швидко стало однією з найпопулярніших платформ для трейдерів. Після успіху онлайн-торгівлі цінними паперами, також почали працювати перші Форекс онлайн-дилери [60].

Застосування електронних дилінгових і брокерських систем та їх інтеграція з інформаційно-торговими системами провідних банків світу утворили глобальний міжбанківський валютний ринок, операції на якому здійснюються цілодобово. Це стало важливим чинником подальшого розвитку валютного ринку, інтеграції всіх сегментів фінансового ринку [24].

Легкість послуги інтернет-трейдингу для роздрібною інвестора та знижені комісійні збори зробили дану послугу більш привабливою для більшого числа клієнтів. Це зумовило зростання онлайн-брокерів з 12 в 1994 році до більш ніж 140 до кінця 2000 року [61]. Посилення конкуренції призвело до створення більш зручних платформ, прискоренню торгівлі, зниженню зборів і появи безлічі нових функцій. Так, з розвитком послуг інтернет-трейдингу в кінці 1990-х років з'явилася одна із стратегій інвестування – дейтрейдинг, яка на сьогоднішній день не втрачає свою популярність.

Оскільки історія онлайн-торгівлі акціями розвивалася дуже швидко, стає актуальним питання новаторського підходу до інвесторів, який виходить за рамки традиційної стратегії «купи і тримай» або денної торгівлі. Більшість онлайн-брокерів вже сьогодні надають своїм клієнтам розширені освітні

програми, адже успішна торгівля акціями для інвесторів забезпечує більше можливостей для розвитку брокерських компаній [61].

Український ринок цінних паперів за темпами свого розвитку дуже довго відставав від фондових ринків США, Європи, Росії. Тенденція продовжується і дотепер, проте з розвитком інформаційних інтернет-технологій в українського ринку з'явився шанс зміцнити свої позиції, стати конкурентоспроможним і привабливим у світовому масштабі. Інтернет-трейдинг, безперечно, вивів український ринок на якісно новий рівень розвитку, надавши доступ приватним інвесторам до торгівлі цінними паперами [2]. Зокрема, «Українська біржа» і ще у 2009 році організувала біржові торги цінними паперами на основі електронної платформи та із розвитком кращих технік торгівлі у ринку заявок, строковому ринку та запуску системи клірингу за принципом "поставка проти платежу" через центрального контрагента. Дана подія фактично створила основну передумову для поширення інтернет-трейдингу в Україні, що прийшов на зміну класичному брокериджу [22].

В Україні використовувалися декілька сертифікованих програм для доступу на фондові біржі – «QUIK» та «WEB2L». Підключення до системи інтернет-трейдингу та забезпечення програмним продуктом здійснюють онлайн-брокери. В Україні тільки 13 брокерів надають доступ до біржових торгів, 12 до торгів на Українській біржі, двоє - до торгів на біржі ПФТС - ТОВ "Інвестиційний Капітал Україна" та ПрАТ "ІФК "АРТ КАПІТАЛ", і тільки один дозволяв одночасно торгувати онлайн одразу на двох біржах – це ПрАТ "ІФК "АРТ КАПІТАЛ" [22]. За оцінками СП ТОВ «Драгон Капітал», інвестиційної компанії та одного з найбільших брокерів в Україні, на частину інтернет-трейдингу припадало більше третини обсягу торгів на «Українській біржі» [17].

ПрАТ «ІФК «АРТ КАПІТАЛ» надавав доступ до біржових торгів через торгові термінали «WEB2L» і «QUIK» [7]. Особливостями цих систем є зрозумілий інтерфейс, висока оперативність отримання інформації і

виконання заявок, застосування вдосконалених засобів захисту інформації, оптимізований протокол передачі даних, який дозволяє знизити трафік, мають можливість експорту даних в інші програми в режимі онлайн: MetaStock, MS Excel, бази даних, а система «QUIK» також має професійні пакети технічного аналізу.

«Web2L» являє собою універсальну брокерську систему, що дозволяє організувати доступ до торгів в режимі реального часу як співробітникам компанії-брокера так і її клієнтам, що бажають самостійно брати участь у торгах. Система надає користувачам розвинений торговий функціонал і необхідний рівень інформаційного захисту, а призначений для користувача інтерфейс «Web2L» має широкий набір можливостей, що дозволяють клієнту ефективно організувати свою роботу [32].

Серед основних переваг цієї системи можна виділити: надійність і стійкість; компактність системи і її невисоку вимогливість до обчислювальних ресурсів; малий час відгуку на транзакції користувача; помірну вартість ліцензії, що робить її доступною для невеликих учасників ринку.

В основі програми лежать технології, які використовуються в торгових терміналах найбільших російських фондових бірж, «Web2L» використовує середовище Microsoft Internet Explorer і тому забезпечує прозоре для кінцевих користувачів автоматичне оновлення версій. Технічно він реалізований з використанням технологій компанії «Microsoft», які дозволяють досягати найвищого рівня продуктивності для даної платформи. Форматування колонок, сортування і фільтрація даних в таблицях, а також організація робочих столів, повторює інтерфейс Microsoft Excel, і дозволяє забезпечити користувачам максимально зручну роботу з терміналом [32].

«QUIK» - це програмний комплекс для організації доступу до біржових і позабіржових торговельних систем в режимі реального часу. «QUIK» являє собою багатофункціональну торговельну платформу з різними областями застосування. У сертифікованій програмі «QUIK» головними функціями є виставлення заявок на купівлю або продаж цінних паперів, автоматичний

контроль заявок на відповідність лімітам та моніторинг стану портфелю цінних паперів у режимі реального часу. Для належного функціонування така програма надає персоніфіковану інформацію про торги на фондових біржах в режимі реального часу, захищає інформацію й аутентифікацію клієнта, адмініструє клієнтів брокером, управляє лімітами та контролює заявки з боку фондового брокера (торговця цінними паперами), взаємодіє з обліковими системами брокера (back office, система управління ризиками) [57].

Серед переваг можна виділити високу швидкість отримання інформації і виконання заявок, застосування надійних засобів захисту інформації, вдосконалений протокол передачі даних, що дозволяє знизити трафік, оптимізація роботи з заявками, можливість експорту даних не тільки в MS Excel, бази даних, але і в професійні пакети технічного аналізу, наприклад, Equis Metastock, AmiBroker, Wealth-Lab Developer і Omega TradeStation / ProSuite 2000.

Роль інформаційного забезпечення є надзвичайно актуальною в сфері фінансових ринків, адже для прийняття ефективного та найоптимальнішого рішення, необхідно мати достовірну та повну інформацію про середовище здійснення інвестицій. Інформаційною основою процесу інтернет-трейдингу є інформація про фондові ринки, компанії та валюти. Переважно брокерські, дилерські компанії та фондові біржі надають новини такого плану, або мають аналітичні підрозділи, які займаються фундаментальним та технічним аналізом певних інструментів чи біржових майданчиків.

В Україні інформаційне забезпечення послуг з інтернет-трейдингу надається безпосередньо професійними учасниками фондового ринку. Так, ПАТ «Українська біржа» надає інформацію для інвесторів, а саме: методичні посібники з інтернет-трейдингу, навчальні відео-матеріали, «Біржова Азбука» [7].

Провідні українські брокерські компанії здійснюють аналітичний огляд фондового ринку, формують інвестиційні огляди та ідеї. Так, СП ТОВ «Драгон Капітал» надає всебічний аналіз окремих емітентів і цілих галузей, включаючи

гірничо-металургійний комплекс, сільське господарство, машинобудування, енергетику та фінансову сферу. Поряд з аналізом ринку акцій, компанія проводить аналіз місцевих, іноземних, суверенних, муніципальних і корпоративних облігацій [40]. ПрАТ «ІФК «АРТ КАПІТАЛ» здійснює щоденні огляди фондового ринку, формує інвестиційні ідеї для приватних інвесторів [25].

Одним із ключових аспектів інформаційного забезпечення послуги інтернет-трейдингу на фондових ринках світу для приватного інвестора є скринінг акцій. Скринінг або сканування акцій – функція, яка за допомогою фільтрів відображає ті акції з переліку, які відповідають заданим стандартам і стратегії.

Дейтрейдери використовують скринінг акцій, щоб звужити список тисяч доступних акцій до невеликого списку акцій, що володіють тими характеристиками, які вони шукають. Трейдери використовують безліч популярних фільтрів, включаючи обсяг, графічні моделі, ціну, волатильність і недавню продуктивність.

Розглянемо детальніше функціонал скринерів, які використовуються інвесторами для відбору активів на зарубіжних фондових ринках.

Stock Rover – скринер, який здійснює інтеграцію практично з усіма великими брокерами, включаючи «Interactive Brokers». Stock Rover складає звіти про прибутки і збитки в заданому портфелі і надає рекомендації по перебалансуванню портфеля. У списках спостереження закладені основні показники: оцінки аналітиків, дивіденди, маржа, прибутковість, загальний бал і рейтинг акцій. У той час як MetaStock & TradingView фокусується на сотнях індикаторів технічного аналізу (ціна / обсяг), Stock Rover фокусується на графіку фундаментальних індикаторів фінансової стійкості. Маючи більше 154 різних фінансових індикаторів і всього 9 індикаторів технічного аналізу, Stock Rover не є кращим сервісом для технічного аналізу, але на сьогоднішній день він є найбільш повним пакетом для інвесторів з довгостроковим інвестиційним горизонтом [36].

У списках спостереження скринера TradingView закладені основні показники: продуктивність, оцінка, дивіденди, маржа, звіт про прибутки і збитки та бухгалтерський баланс. Відмінною особливістю є величезний вибір економічних індикаторів, які можна відобразити і порівняти на графіку. Наприклад, порівняти рівень безробіття серед цивільного населення із зростанням прибутку компаній в США. У TradingView наявний скринінг для шаблонів графіків і налаштування для валютних пар. Це робить його дуже корисним для дейтрейдерів, які шукають волатильність і використовують кредитне плече. Здатність TradingView надавати криптографічний скринінг є унікальною [64].

Скринер MetaStock належить «Thomson Reuters», що є найбільшим постачальником новин в реальному часі. Використовуючи MetaStock можна здійснити глибокий аналіз основних показників компанії - від структури боргу до 10 найбільших інвесторів, в поєднанні з списками спостереження по основним показникам і скануванням ринків. Скринер надає більше 100 готових технічних скринінгів, ще 169 доступні за допомогою досліджень [47].

Одним із ключових аспектів інформаційного забезпечення послуги інтернет-трейдингу для приватного інвестора є біржові графіки фінансових інструментів. У Таблиці 3.1 ми здійснили порівняльний аналіз найінформативніших джерел з біржовими графіками активів.

TradingView.com пропонує швидкий спосіб перегляду біржових графіків з використанням зручного і новітнього веб-коду HTML 5. Ці біржові діаграми створені для надання технічного аналізу у вигляді додаткових анотацій на кожному графіку. TradingView також підтримує докладні графіки, зручний обмін і понад 100 інструментів для побудови графіків та індикаторів [63].

Stockcharts.com - найбільш широко використовуваний сайт безкоштовних біржових графіків серед приватних інвесторів поряд з TradingView, а також основний сервіс графіків, який використовується для щотижневих оглядів ринку. Сайт пропонує широкий вибір різних

Таблиця 3.1

Порівняльний аналіз джерел з біржовими графіками фінансових інструментів для послуги інтернет-трейдингу на фондовому ринку США*

Веб-сайт	Базова вартість	Преміум версія	Найкраща особливість / недоліки
TradingView.com	Безкоштовно	12,95 \$ / міс.	HTML 5 діаграми / складність інтерфейсу
StockCharts.com	Безкоштовно	14,95 \$ / міс.	Класичний дизайн / відсутність потокової передачі даних в реальному часі
TD Ameritrade	0 \$ мінімальний депозит	6,95 \$ / за угоду	Більше 300 показників / необхідне відкриття брокерського рахунку
Yahoo Finance	Безкоштовно	34,99 \$ / міс.	Простий дизайн / найкращі функції знаходяться у платному доступі
FINVIZ.com	Безкоштовно	24,96 \$ / міс.	Автоматичний технічний аналіз / не можна встановити часовий діапазон

*Складено автором за джерелами [41], [53], [56], [63], [70].

безкоштовних інструментів і способів для аналізу будь-якої біржової діаграми [63].

TD Ameritrade (з відкритим рахунком) – це онлайн-брокер з повним спектром послуг, який відомий своєю торговою технологією. В програмну платформу «Thinkorswim» включений пакет графіків з більш ніж 300 додатковими технічними індикаторами та потоковими даними в режимі реального часу [56].

Yahoo Finance, який здійснив оновлення роботи з графіками весною 2019 року, є передовим сайтом з біржовими котируваннями, дослідженнями і фінансовими новинами. Yahoo Finance надає повноекранні біржові графіки HTML 5, які легко читаються і налаштовуються [70].

FINVIZ.com - один з найзручніших сайтів з біржовими графіками акцій, діаграми відображаються з автоматизованим технічним аналізом. Додаткові фундаментальні дані також відображаються прямо під кожним графіком, який включає рейтинги аналітиків [41].

Отже, головним аспектом розвитку послуг з інтернет-трейдингу є перехід біржової торгівлі від брокерської торгівлі до торгівлі з відкритим доступом, яка орієнтована на приватних інвесторів. В Україні послуги з інтернет-трейдингу почали надаватися з 2009 року професійними торговцями ринку цінних паперів за допомогою програмного забезпечення «QUIK» та «WEB2L». ПАТ «Українська біржа» та брокерські компанії надають навчальні матеріали, аналітичні огляди, формують інвестиційні ідеї для приватних інвесторів. Ключовими аспектами інформаційного забезпечення послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу є скринінг акцій та біржові графіки фінансових інструментів.

3.2 Розробка пропозицій щодо вдосконалення послуг з урахуванням передового зарубіжного досвіду

Сучасні технології надають доступ до великої кількості різних інвестиційних продуктів і дедалі ширших ринків. Наприклад, постійний доступ до широкого спектру інвестиційних інструментів, таких як взаємні фонди, ETF, опціони, Форекс, а також більш широкий доступ до торгівлі на світових ринках.

Оскільки все більше інвесторів і трейдерів використовують планшети або смартфони в якості основної платформи для здійснення інтернет-трейдингу, онлайн-брокери докладають зусиль для поліпшення своїх мобільних додатків та узгодження взаємодії між стаціонарними і мобільними платформами, включаючи обмін списками спостереження та оповіщенням, а також такими інструментами, як перевірка акцій і внесення рахунків до клієнтського профілю. Поточкова передача даних потрапила в мобільні додатки поряд з розширеними графіками і освітніми пропозиціями [54].

Наразі серед найбільших онлайн-брокерів з'явилася наступна тенденція – скорочення комісійних до нуля в мобільних додатках за деякими зі своїх найпопулярніших позицій, зокрема, щодо акцій і біржових фондів (ETF). Так, «TD Ameritrade», «E * TRADE», «Charles Schwab», «Ally Invest» і «Firstrade» пропонують угоди по акціями з комісією в 0 \$ [72].

«Interactive Brokers» з жовтня 2019 року запустили послугу – «IBKR Lite» [48]. Основна перевага нової послуги – клієнти «IBKR Lite» не платять комісію за американські акції та ETF, але вони обмежені веб-клієнтським порталом і мобільними додатками «Interactive Brokers» (Додаток Е).

Здійснено огляд мобільного додатку онлайн-брокера «Robinhood Markets Inc.», який був одним з перших, що став здійснювати безкоштовні транзакції для своїх клієнтів.

«Robinhood Markets Inc.» – одна з найновіших брокерських компаній в США (заснована в 2013 році), яка набула широкої популярності завдяки власному мобільному додатку «Robinhood» [50].

«Robinhood» – це безкоштовна торгова платформа, яка дозволяє складати персональні списки фінансових інструментів і цінних паперів, отримувати в реальному часі інформацію про котирування і торгувати акціями компаній без необхідності оплачувати транзакцію. Онлайн-брокер здійснює монетизацію за рахунок реалізації потоку замовлень (право на заповнення клієнтського замовлення) великим брокерським компаніям [51].

За допомогою функціоналу мобільного додатку «Robinhood» можна здійснювати торгівлю акціями, опціонами та біржовими фондами (ETF). У той час як інвестори можуть проводити безкоштовні операції з акціями в «Merrill Edge», наприклад, і торгівлю ETF без комісій в «Fidelity» і «Charles Schwab», реальною відмінністю для «Robinhood» є торгівля безкоштовними опціонами [52].

Хоча «Robinhood» не надає доступ до всього спектру інвестицій, таких як пайові інвестиційні фонди, та не здійснює підтримку базових розширених типів ордерів, такі як ордери з trailing stop (stop loss з встановленим % від

ринкової ціни), проте на відміну від більшості онлайн-брокерів «Robinhood» дозволяє здійснювати операції з криптовалютою.

Основні функції програми зосереджені на відстеженні акцій, що знаходяться в персональному списку спостереження. Оновлення до преміального облікового запису – «Robinhood Gold» надає доступ до маржинальної торгівлі та стягує фіксовану щомісячну плату за кредит без будь-яких додаткових комісій.

Додаток «Robinhood» унікальний тим, що при відкритті та поповненні рахунку надає доступ до грошових коштів в розмірі 1000 доларів, які відразу доступні для торгівлі в процесі обробки клієнтського депозиту на переказ до АСН – Automated clearing house (Автоматизована клірингова палата) [51].

«Robinhood» надає рейтинги аналітиків від «Morningstar», незалежної компанії, що займається інвестиційними дослідженнями, надаючи новини та аналітику з популярних веб-сайтів для кожної обраної інвестором акції.

Оскільки розвиток послуги з інтернет-трейдингу лежить у площині подальших кроків до новітніх торгових платформ – мобільних додатків, в Таблиці 3.2 ми виокремили основні особливості мобільного додатку з інтернет-трейдингу на фондовому ринку.

Таблиця 3.2

Особливості мобільного додатку з інтернет-трейдингу для фондового ринку*

Особливість	Характеристика
Реєстрація	Процес авторизації повинен бути максимально простим і, найголовніше, безпечним. Сторінка користувача для управління персональними даними містить інформацію, яка оновлюється та є доступною для редагування.
Виставлення ордерів	Розміщення угод по акціях або взаємних фондах з можливістю перегляду і редагування потрібних даних.
Платежі та транзакції	Функція для виконання замовлень, що включає можливість моніторингу і управління потоком коштів.
Стрічка новин	Актуальні і своєчасні новини, адаптовані до списку користувачів, доступні прямо в додатку для торгівлі фінансовими інструментами.
Списки спостереження	Дозволяють стежити за акціями, планувати подальші інвестиції і показувати користувачам ціну, обсяг і процентні зміни.
Портфель	Користувач має можливість відстежувати активи в режимі реального часу, а також відстежувати свої позиції.

закінчення табл. 3.2

Котирування і графіки акцій	Передача потокового котирування акцій і графіки в режимі реального часу, яка також присутня на панелі інструментів. Крім того, дані можуть оновлюватися кожну секунду автоматично в сучасних системах, щоб генерувати найбільш точний аналіз, цінові моделі та ефективні стратегії.
Аналітика	Можливість спостерігати за статистикою (різні види графіків ефективності та звітів) і аналізувати результати транзакцій, торгів і т. д.
Скринер	Скринінг повинен забезпечувати достовірні результати: діаграми та інформація, отримані з використанням всіх видів фундаментальних, технічних і описових метрик, щоб використовувати їх при виборі активу.
Push-повідомлення	Система повідомлень - це кращий спосіб підтримувати зв'язок з користувачем.

*Складено автором за джерелом [34].

Розглянувши останні здобутки в послугах з інтернет-трейдингу, що надаються передовими брокерськими компаніями в цій індустрії, ми виокремили суттєвий недолік, який присутній у всіх мобільних додатках з інтернет-трейдингу – відсутність персоналізованого підходу до клієнта.

Для розв'язання цього питання ми пропонуємо під час етапу реєстрації клієнта у додатку (Таблиця 3.2) додати обов'язковий крок – проходження тесту на визначення типу трейдера (Додаток Ж), після проходження якого буде отриманий результат: дейтрейдер, свінг-трейдер або позиційний трейдер.

Оскільки мобільні додатки з інтернет-трейдингу оснащені здобутками штучного інтелекту, можна використати його для задавання відповідних параметрів у фільтрах скринера для підбору активів, які підходять трейдеру в залежності від його типу. Дані розробки знайшли відображення у Таблиці 3.3

Так, оскільки дейтрейдери люблять швидкий темп, спостерігати за своїми операціями, поки вони відбуваються і відразу відкривати позиції, вони зазвичай торгують на більш низьких таймфреймах [68].

Враховуючи ці психологічні особливості, можна зазначити, що найкращими інструментами для дейтрейдера будуть ті акції та ETF, які надають можливість зміни цін і матимуть достатній обсяг, для швидкого відкриття та закриття позицій. Тобто, основними критеріями відбору активів

Таблиця 3.3

Розробка пропозицій щодо вдосконалення послуги з інтернет-трейдингу у вигляді мобільного додатку для різних типів інвесторів з використанням передового зарубіжного досвіду*

Тип трейдера	Фінансові інструменти для даного типу інвестора	Фільтри, які буде застосовувати штучний інтелект
Дейтрейдер	Акції та ETF, які мають високу волатильність та великий поточний та середній об'єм всередині дня.	<ul style="list-style-type: none"> - Current and Average Volume більше 500 тис. шт.; - Average True Range більше 2,5 \$; - Beta більше 1, або менше -1.
Свінг-трейдер	<ul style="list-style-type: none"> - Акції емітентів, що вперше здійснюють розміщення своїх акцій на біржі (IPO). - Акції компаній, що здійснили злиття та поглинання (M&A). 	<ul style="list-style-type: none"> - Моніторинг заявок S-4 (при укладанні угод M&A – злиття і поглинання) і 13D (при придбанні більше 5% акцій компанії) SEC [66]; - пошук технічних патернів: трикутників, каналів, хвиль Вольфа, рівнів Фібоначчі та Гана.
Позиційний трейдер	Акції захисного сектору економіки, які забезпечуватимуть високий дивідендний дохід.	<ul style="list-style-type: none"> - Dividend% (річний дивідендний дохід) більше 2%; - акції секторів Utilities (комунальні послуги), Consumer goods (споживчі товари), Health Care (охорона здоров'я); - ATR менше 2,5 \$, - Beta від -1 до 1; - ціна перетинається з SMA 200.

*Складено автором за джерелами [66], [68].

для даного типу інвестора є волатильність і обсяг. Тому штучний інтелект буде застосовувати наступні фільтри: Current and Average Volume – більше 500 тис. шт., Average True Range – більше 2,5 \$, Beta – більше 1, або менше -1.

Свінг-трейдери не проти утримувати угоди кілька днів поспіль та укладають менше угод, проте з великими stop loss. Вони здатні зберігати спокій, навіть якщо торгівля рухається в напрямку, протилежному тому, що вони очікували [68].

Свінг-трейдери можуть придбати акції компаній, що вийшли на IPO (первинне розміщення акцій), здійснювати угоди орієнтуючись на новини про банкрутство, злиття та поглинання, реструктуризацію, придбання та інші подібні події. Також у своїй торгівлі вони широко використовують різні типи

патернів, призначених для прогнозування пробиття рівнів підтримки та опору. Тому для відбору акцій слід використовувати фундаментальні новини та елементи технічного аналізу. Для даного типу трейдера штучний інтелект буде застосовувати наступні фільтри: моніторинг заявок S-4 (при укладанні угод M&A – злиття і поглинання) і 13D (при придбанні більше 5% акцій компанії) SEC [66], пошук технічних патернів – трикутників, каналів, хвиль Вольфа, рівнів Фібоначчі та Гана.

Позиційні трейдери можуть робити обґрунтовані припущення про те, як рухається ринок, ґрунтуючись на власному досвіді. Вони орієнтовані на торгівлю в довгостроковій перспективі та мають достатній капітал, щоб протистояти руху ринку в протилежному напрямку [68].

Найкращими активами для позиційного трейдера будуть акції захисного сектору економіки, які забезпечуватимуть дивідендний дохід. Також, позиційні трейдери відкривають позицію після того як біржовий тренд вже встановився, а коли він приривається або підвищується волатильність – закривають позиції. Тому штучний інтелект буде застосовувати наступні фільтри: Dividend% (річний дивідендний дохід) – більше 2%; акції секторів Utilities (комунальні послуги), Consumer goods (споживчі товари), Health Care (охорона здоров'я); ATR – менше 2,5 \$, Beta – від -1 до 1; ціна перетинається з SMA 200.

Отже, розглянувши здобутки передового зарубіжного досвіду щодо вдосконалення послуг з інтернет-трейдингу ми виокремили, що серед онлайн-брокерів існує тенденція удосконалення функціоналу мобільних додатків та відсутність комісій по певним фінансовим інструментам. Наша пропозиція щодо вдосконалення послуги з інтернет-трейдингу – запровадження в мобільних додатках індивідуального підходу до трейдера – за допомогою результатів проходження відповідного тестування буде визначений тип трейдера, для якого штучний інтелект, застосувавши попередньо задані фільтри, обиратиме цінні папери.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі було розглянуто перспективи розвитку послуг з інтернет-трейдингу на фондових ринках світу.

За результатами досліджень, проведених в роботі, можна зробити наступні висновки.

- 1) На основі праць вітчизняних та зарубіжних науковців було розглянуто поняття інтернет-трейдингу та надано авторське визначення послуги з інтернет-трейдингу – надання брокерською компанією доступу до власного програмного забезпечення, за допомогою функціоналу якого клієнт здійснює купівлю та продаж фінансових інструментів на фондових ринках світу в режимі реального часу через мережу Інтернет. Виконано дослідження нормативно-правової бази для надання послуг з інтернет-трейдингу в Україні. Визначено особливості маржинальної торгівлі та наведено класифікацію послуг з інтернет-трейдингу.
- 2) Проведено аналіз послуг з інтернет-трейдингу онлайн-брокерів «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade»: визначено переваги та недоліки послуг з інтернет-трейдингу на основі функціоналу програмного забезпечення «TWS» та «Thinkorswim». Надано порівняльний аналіз тарифів послуг з інтернет-трейдингу «Interactive Brokers» та «TD Ameritrade» для різних фінансових інструментів. Здійснено порівняльний аналіз стратегій «купи і тримай» та активного дейтрейдингу, в результаті чого визначено, що послуги «Interactive Brokers» будуть більш привабливими для дейтрейдерів, через низькі комісії по угодах, а послуги з інтернет-трейдингу «TD Ameritrade» – будуть більш привабливими для довгострокових інвесторів через розширений функціонал та

можливість для проведення більш ґрунтованого аналізу цінних паперів за допомогою «Thinkorswim».

- 3) На основі принципів диверсифікації, ліквідності та при використанні заданих фундаментальних та технічних параметрів у фільтрах скринера FINVIZ.com було здійснено відбір цінних паперів до портфеля приватного інвестора. За допомогою функціоналу програмного забезпечення онлайн-брокера «Interactive Brokers» – «TWS» було здійснено формування та управління портфелем приватного інвестора: встановлення ордерів buy limit та sell limit; використання трендових індикаторів. Дохідність портфеля за період володіння – 44 дні (з 5.08.2019р. по 17.09.2019р.) склала 4,11% (411 \$).
- 4) Окреслено основні аспекти розвитку послуг з інтернет-трейдингу від брокерської біржової торгівлі до торгівлі з відкритим доступом. Охарактеризовано розвиток послуг з інтернет-трейдингу в Україні, програмного забезпечення «QUIK» та «WEB2L». Здійснено огляд джерел інформаційного забезпечення послуг з інтернет-трейдингу в Україні. Визначено особливості передових скринерів акцій та здійснено порівняльний аналіз джерел з біржовими графіками фінансових інструментів на фондових ринках світу.
- 5) Розглянуто здобутки передового зарубіжного досвіду щодо вдосконалення послуг з інтернет-трейдингу на прикладі мобільного додатку з інтернет-трейдингу «Robinhood». Означено основні особливості мобільного додатку з інтернет-трейдингу на фондовому ринку.

З метою вдосконалення послуги з інтернет-трейдингу, враховуючи передовий зарубіжний досвід були розроблені наступні пропозиції:

- 1) Запровадження в мобільних додатках індивідуального підходу до трейдера – на етапі реєстрації додати обов'язкове проходження

тестування для визначення типу трейдера: дейтрейдер, свінг-трейдер або позиційний трейдер.

- 2) На основі отриманого результату штучний інтелект за допомогою попередньо заданих фундаментальних та технічних параметрів у фільтрах буде здійснювати відбір фінансових інструментів для трейдера.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абакуменко О. В. Фінансові інновації на ринку цінних паперів. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 12. С. 17–21.
2. Беля А. Р. Біржовий інтернет-трейдинг у системі механізмів функціонування фінансового трейдингу. *Вісник Університету банківської справи*. 2016. № 3 (27). С. 9.
3. Зайцева О. О., Болотинюк І. М. Електронний бізнес: навчальний посібник. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2015. 264 с.
4. Іскренко Л. П., Кіров Б. С. Інтернет-трейдинг та проблеми його ліквідності на фондовому ринку України. *Економіка та держава*. 2012. № 3. С. 89.
5. Кірган О. С. Розвиток технологій біржової торгівлі цінними паперами. *Економіка та управління національним господарством*. 2017. № 19. С. 77-78.
6. Косова Т. Д., Ярошевська О. В. Фондова електронна торгівля цінними паперами: вплив на розвиток фінансового ринку України. *Економіка та держава*. 2017. № 2. С. 9.
7. ПАТ «Українська біржа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ux.ua.
8. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 7 лютого 2019 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
10. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2155-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
11. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).

12. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах: Постанова НБУ від 12 листопада 2003 р. № 492. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
13. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
14. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2019).
15. Радельчук Г.І. Інтернет-трейдинг на фондовому ринку України: стан та перспективи розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/36_NIO_2008/Economics/38935.doc.htm (дата звернення: 17.03.2019).
16. Радельчук Г. І. Програмне забезпечення інтернет-трейдингу на російському та українському фондових ринках. *Інформаційні технології*. 2008. № 1. С. 2.
17. Розвиток Інтернет-трейдингу в Україні. *Цінні папери України*. 2009. № 43. URL: securities.org.ua (дата звернення: 12.03.2019).
18. Семчук О. Проблеми розвитку фондового ринку України. *Економіка і право*. 2009. № 2. С. 9–12.
19. Стрипа Н. В., Хома І. Б. Онлайн-брокеридж як перспективна сфера українського фондового ринку. *Перспективні напрямки наукової думки*. 2018. № 3. С. 109.
20. Танчак Я. А. Інтернет-трейдинг на українському ринку фінансових інвестицій. *Економічний простір*. 2015. № 101. С. 175.
21. Фінансовий ринок. URL: http://pidruchniki.com/16030614/finansii/formuvannya_portfelya_tsinnih_paperyiv (дата звернення: 21.03.2019).
22. Шиндирук І. П., Тугай О. Є. Тренди розвитку інтернет-трейдингу на біржовому ринку України. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 19.

- 23.Щербина А. Г. Тенденції розвитку електронної торгівлі на фондовому ринку. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 2 (128). С. 305.
- 24.Юрчук Г. В. Развитие финансовых услуг на основе систем электронного бизнеса: дис. ... канд. экон. наук.: 08.04.01. Сумы, 2003. 209 с.
- 25.APT КАПИТАЛ. URL: <https://artcapital.trade/> (дата звернення: 25.07.2019).
- 26.APT КАПИТАЛ сотрудничает с Interactive Brokers. URL: <https://artcapital.trade/pages/pro-interactive-brokers-new/> (дата звернення: 25.07.2019).
- 27.Бумаги оценят в мегабайтах. ИК “Galt & Taggart Securities” запустила Интернет-трейдинг. URL: <http://proit.com.ua> (дата звернення: 23.05.2019).
- 28.Вайн С. Инвестиции и трейдинг: Формирование индивидуального подхода к принятию инвестиционных решений. М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 534 с.
- 29.Майоров С. О современных тенденциях развития торговых технологий. *Биржевое обозрение*. 2009. № 10. С. 14–17.
- 30.Пейтел Э., Пейтел П. Internet-трейдинг . Полное руководство. Под ред. Н. В. Шульпина; Пер. с англ. М.: Вильямс, 2003. 320 с.
- 31.Рынок ценных бумаг: Учебник для студентов вузов, обучающихся по экономическим специальностям. Под ред. Е. Ф. Жукова. 3-е изд., перераб. и доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. 567 с.
- 32.Система для удаленного доступа к финансовым рынкам через Internet. URL: <https://www.cma.ru/prd-web21> (дата звернення: 29.05.2019).
- 33.Циренин А. ПИФы и интернет-трейдинг: что общего? *Рынок ценных бумаг*. 2006. № 6. С. 26.
- 34.Agilie. URL: <https://agilie.com/en/blog/how-to-build-a-trading-platform-5-things-to-know-before-you-start-a-stock-market-app-like-e-trade> (дата звернення: 26.09.2019).

- 35.American Express. URL: <https://www.americanexpress.com/> (дата звернення: 21.09.2019).
- 36.A Tour of Stock Rover's Screeners. URL: <https://www.stockrover.com/blog/product-features/a-tour-of-stock-rover-screeners/> (дата звернення: 25.09.2019).
- 37.AT&T. URL: <https://www.att.com/> (дата звернення: 20.09.2019).
- 38.Chevron Corporation. URL: <https://www.chevron.com/> (дата звернення: 13.09.2019).
- 39.CVS Health. URL: <https://www.cvshealth.com/> (дата звернення: 30.08.2019).
- 40.Dragon Capital. URL: <https://dragon-capital.com/ua/> (дата звернення: 30.09.2019).
- 41.Finviz. URL: <https://finviz.com/> (дата звернення: 15.09.2019).
- 42.Full Service and Discount Brokers and Services Offered. URL: <http://www.financialized.com/Investing/full-service-and-discount-brokers-services> (дата звернення: 15.07.2019).
- 43.Full Service Brokers – Review, Services, Benefits, Account Opening & more. URL: <https://top10stockbroker.com/full-service-brokers-review/> (дата звернення: 14.07.2019).
- 44.Interactive Brokers Review 2019. URL: <https://www.investopedia.com/interactive-brokers-review-4587904> (дата звернення: 10.08.2019).
- 45.Interactive Brokers Review 2019. URL: <https://www.stockbrokers.com/review/interactivebrokers> (дата звернення: 10.08.2019).
- 46.In the race to zero-fee broker commissions, here's who the big winner is. URL: <https://www.bankrate.com/investing/zero-fee-broker-commissions-long-term-investors-win/> (дата звернення: 03.10.2019).
- 47.MetaStock. URL: <https://www.metastock.com/> (дата звернення: 07.09.2019).

48. Popular Day Trading Strategies for Investors. URL: <https://money.usnews.com/investing/investing-101/articles/popular-day-trading-strategies-for-investors> (дата звернення: 15.07.2019).
49. Pros and Cons of Day Trading Versus Long-Term Investing. URL: <https://www.thebalance.com/day-trading-versus-long-term-investing-4139868> (дата звернення: 19.07.2019).
50. Robinhood (company). URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Robinhood_\(company\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Robinhood_(company)) (дата звернення: 28.09.2019).
51. Robinhood Review. URL: <https://www.stockbrokers.com/review/robinhood> (дата звернення: 28.09.2019).
52. Robinhood Review 2019. URL: <https://www.bankrate.com/investing/brokerage-reviews/robinhood/> (дата звернення: 28.09.2019).
53. StockCharts. URL: <https://stockcharts.com/> (дата звернення: 11.09.2019).
54. Stock Trading App Development: The Whys and Hows. URL: <https://appinventiv.com/blog/stock-trading-app-development/> (дата звернення: 28.09.2019).
55. Summary of the Day-Trading Margin Requirements. URL: <https://www.finra.org/investors/learn-to-invest/advanced-investing/day-trading-margin-requirements-know-rules> (дата звернення: 28.07.2019).
56. TD Ameritrade. URL: <https://www.tdameritrade.com/home.page> (дата звернення: 11.07.2019).
57. TD Ameritrade. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/TD_Ameritrade (дата звернення: 11.07.2019).
58. TD Ameritrade Review. URL: <https://www.stockbrokers.com/review/tdameritrade> (дата звернення: 11.07.2019).
59. TD Ameritrade Reports Second Quarter Fiscal 2019 Results. URL: <https://www.amtd.com/news-and-stories/press-releases/press-release->

- details/2019/TD-Ameritrade-Reports-Second-Quarter-Fiscal-2019-Results/default.aspx (дата звернення: 11.07.2019).
60. The growth of mobile in online trading – Infographic. URL: <https://www.forexcrunch.com/the-growth-of-mobile-in-online-trading-infographic/> (дата звернення: 22.09.2019).
61. The Meteoric History of Online Stock Trading. URL: <http://www.stocktrading-warrior.com/History-of-Online-Stock-Trading.html> (дата звернення: 29.08.2019).
62. The Southern Company. URL: <https://www.southerncompany.com/> (дата звернення: 25.08.2019).
63. TradingView. URL: <https://www.tradingview.com/> (дата звернення: 12.09.2019).
64. Tradingview Stock Screener Review. URL: <https://stockscreenertips.com/reviews/tradingview-stock-screener-review/> (дата звернення: 15.09.2019).
65. Transformation is in our DNA. URL: <https://www.amtd.com/about-us/our-story/default.aspx> (дата звернення: 16.09.2019).
66. U.S. Securities and Exchange Commission. URL: <https://www.sec.gov/> (дата звернення: 06.10.2019).
67. Walmart. URL: <https://stock.walmart.com/investors/default.aspx> (дата звернення: 31.08.2019).
68. What type of trader are you? URL: <https://www.proprofs.com/quiz-school/personality/quizshow.php?title=what-kind-of-trader-are-you&q=4> (дата звернення: 01.10.2019).
69. Which Plan is Best for You? URL: <https://www.interactivebrokers.com/en/index.php?f=45500> (дата звернення: 08.10.2019).
70. Yahoo Finance. URL: <https://finance.yahoo.com/> (дата звернення: 26.09.2019).
71. 3M. URL: <https://www.3m.com/> (дата звернення: 15.09.2019).

72.10 Best Online Brokers for Free Stock Trading 2019. URL:
<https://www.nerdwallet.com/best/investing/free-stock-trading> (дата
звернення: 24.09.2019).

Нормативно-правова база інтернет-трейдингу*

Нормативний документ	Положення щодо інтернет-трейдингу
Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [14]	Фондова біржа створює організаційні умови для укладення договорів купівлі-продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів шляхом проведення біржових торгів і забезпечує контроль за їх виконанням із застосуванням відповідних заходів впливу.
Закон України «Про банки і банківську діяльність» [8]	Банк надає фізичним та юридичним особам послуги з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі та безготівковій формі з одночасним зарахуванням валютних цінностей на їхні рахунки відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції".
Закон України «Про Національний банк України» [13]	До повноважень Національного банку України у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації належить встановлення порядку надання та використання електронних довірчих послуг у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів.
Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» [11]	Суб'єкти електронного документообігу, які здійснюють його на договірних засадах, самостійно визначають режим доступу до електронних документів, що містять конфіденційну інформацію, та встановлюють для них систему (способи) захисту.
Закон України «Про електронні довірчі послуги» [10]	Електронна взаємодія фізичних та юридичних осіб, яка потребує відправлення, отримання, використання та постійного зберігання за участю третіх осіб електронних даних, аналоги яких на паперових носіях не повинні містити власноручний підпис відповідно до законодавства, а також автентифікація в інформаційних системах, в яких здійснюється обробка таких електронних даних, можуть здійснюватися з використанням електронних довірчих послуг або без отримання таких послуг, за умови попередньої домовленості між учасниками взаємодії щодо порядку електронної ідентифікації учасників таких правових відносин.
Закон України «Про валюту і валютні операції» [9]	Резиденти з урахуванням обмежень, визначених цим Законом та іншими законами України, мають право відкривати рахунки в іноземних фінансових установах та здійснювати через такі рахунки валютні операції. Резиденти мають право придбавати валютні цінності за кордоном, здійснювати їх транскордонне переміщення та (або) транскордонний переказ з урахуванням обмежень, визначених цим Законом. Усі розрахунки на території України проводяться виключно у гривні, крім розрахунків за операціями зі здійснення іноземних інвестицій та повернення іноземному інвестору прибутків, доходів (у тому числі дивідендів) та інших коштів, одержаних на законних підставах у результаті здійснення іноземних інвестицій.
Постанова НБУ «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах» [12]	Поточний рахунок в іноземній валюті відкривається суб'єкту господарювання для зберігання грошей і проведення розрахунків у межах законодавства України в безготівковій та готівковій іноземній валюті, для здійснення поточних операцій, визначених законодавством України, для здійснення інвестицій за кордон, розрахунків за купівлю-продаж облігацій зовнішньої державної позики України, для зарахування, використання і погашення кредитів (позик, фінансової допомоги) в іноземній валюті, для

надходження іноземних інвестицій в Україну відповідно до законодавства України.

*Складено автором за джерелами [8], [9], [10], [11], [12], [13], [14].

Аналіз підходів до класифікації послуг з інтернет-трейдингу*

Вид послуг з інтернет-трейдингу	Характеристика
«Посередницький» інтернет-трейдинг	«Посередницький» інтернет-трейдинг є електронним відображенням реального процесу інвестування в цінні папери. Даний вид інтернет-трейдингу визначається тим, що брокер – це номінальний утримувач цінних паперів клієнта. Тобто, брокер відкриває клієнту доступ до своїх торгових терміналів, підключених до торговельних систем і бірж, що здійснюється через мережу Інтернет, тому клієнт може віддавати розпорядження щодо купівлі та продажу активів у режимі реального часу . На розвинутих ринках клієнти здійснюють угоди й отримують звіти від брокерів щодо зареєстрованих угод, а цінні папери реально змінюють власників у депозитарно-кліринговій системі між рахунками клієнтів брокерів протягом незначного за проміжком часу , що дозволяє укладати біржові угоди на нетривалій термін, тим самим розширюючи можливості біржової торгівлі.
«Самостійний» інтернет-трейдинг	«Самостійний» або прямий доступ до торгів є найбільш новітнім видом інтернет-трейдингу. Прямий доступ (або DMA) є більш прогресивнішим і перспективнішим для інвесторів видом онлайн-торгівлі, але для більшості фондових ринків він характеризується недостатнім розвитком, високою вартістю, потребою в додаткових інвестиціях і законодавчою неврегульованістю. Головна особливість «самостійного» виду інтернет-трейдингу полягає в тому , що інвестор самостійно здійснює операції на фондовій біржі в режимі реального часу за допомогою спеціального програмного забезпечення та мережі Інтернет без прямого посередництва онлайн-брокера. Для цього інвестор має стати клієнтом брокера, адже фондова біржа не може надати доступ фізичній особі напряму. Тому брокерська компанія повинна мати або надати клієнту сервер, що розміщений безпосередньо біля серверів самої біржі, так звана «спільна локація».

*Складено автором за джерелами [28], [29], [30], [23], [16].

Операційні дані про клієнтські рахунки «TD Ameritrade» за другий квартал 2019 року*

TD AMERITRADE HOLDING CORPORATION SELECTED OPERATING DATA (Unaudited)

	Quarter Ended			Six Months Ended	
	Mar. 31, 2019	Dec. 31, 2018	Mar. 31, 2018	Mar. 31, 2019	Mar. 31, 2018
Client Account and Client Asset Metrics:					
Funded accounts (beginning of period)	11,630,000	11,514,000	11,129,000	11,514,000	11,004,000
Funded accounts (end of period)	11,763,000	11,630,000	11,266,000	11,763,000	11,266,000
Percentage change during period	1%	1%	1%	2%	2%
Client assets (beginning of period, in billions)	\$1,161.6	\$1,297.5	\$1,178.8	\$1,297.5	\$1,118.5
Client assets (end of period, in billions)	\$1,297.1	\$1,161.6	\$1,185.7	\$1,297.1	\$1,185.7
Percentage change during period	12%	(10%)	1%	(0%)	6%
Net Interest Revenue:					
Segregated cash:					
Average balance (in billions)	\$5.8	\$2.9	\$8.7	\$4.3	\$9.3
Average annualized yield	2.26%	2.01%	1.31%	2.18%	1.19%
Interest revenue (in millions)	\$33	\$15	\$28	\$48	\$56
Client margin balances:					
Average balance (in billions)	\$19.4	\$22.1	\$19.1	\$20.8	\$18.3
Average annualized yield	5.28%	5.10%	4.45%	5.19%	4.35%
Interest revenue (in millions)	\$257	\$289	\$213	\$545	\$404
Securities borrowing/lending:					
Average securities borrowing balance (in billions)	\$0.9	\$0.6	\$0.9	\$0.8	\$1.0
Average securities lending balance (in billions)	\$2.3	\$2.7	\$2.8	\$2.5	\$2.7
Net interest revenue - securities borrowing/lending (in millions)	\$49	\$54	\$61	\$103	\$114
Other cash and interest-earning investments:					
Average balance (in billions)	\$4.9	\$4.4	\$3.3	\$4.6	\$3.2
Average annualized yield	2.03%	1.83%	1.03%	1.94%	0.93%
Interest revenue - net (in millions)	\$25	\$20	\$8	\$45	\$15
Client credit balances:					
Average balance (in billions)	\$19.2	\$19.3	\$21.5	\$19.3	\$21.4
Average annualized cost	0.05%	0.04%	0.04%	0.04%	0.03%
Interest expense (in millions)	(\$2)	(\$2)	(\$2)	(\$4)	(\$4)
Average interest-earning assets (in billions)	\$31.0	\$30.0	\$32.0	\$30.5	\$31.8
Average annualized yield	4.66%	4.90%	3.86%	4.78%	3.64%
Net interest revenue (in millions)	\$362	\$376	\$308	\$737	\$585

* Примітка: створено автором на основі джерела [59].

Фундаментальні та технічні фільтри скринера FINVIZ.com при відборі акцій до портфеля приватного інвестора*

My Presets		Order:	Ticker	Asc	Signal:	None (all stocks)	Tickers:	>	Filters ▲				
Filters: 7													
		Descriptive(2)		Fundamental(1)		Technical(4)		All(7)					
Exchange	Any	Index	Any	Sector	Any	Industry	Any	Country	Any				
Market Cap.	Any	P/E	Any	Forward P/E	Any	PEG	Any	P/S	Under 3				
P/B	Any	Price/Cash	Any	Price/Free Cash Flow	Any	EPS growth this year	Any	EPS growth next year	Any				
EPS growth past 5 years	Any	EPS growth next 5 years	Any	Sales growth past 5 years	Any	EPS growth qtr over qtr	Any	Sales growth qtr over qtr	Any				
Dividend Yield	Any	Return on Assets	Any	Return on Equity	Any	Return on Investment	Any	Current Ratio	Any				
Quick Ratio	Any	LT Debt/Equity	Any	Debt/Equity	Any	Gross Margin	Any	Operating Margin	Any				
Net Profit Margin	Any	Payout Ratio	Any	Insider Ownership	Any	Insider Transactions	Any	Institutional Ownership	Any				
Institutional Transactions	Any	Float Short	Any	Analyst Recom.	Any	Option/Short	Any	Earnings Date	Any				
Performance	Any	Performance 2	Any	Volatility	Any	RSI (14)	Any	Gap	Any				
20-Day Simple Moving Average	Any	50-Day Simple Moving Average	Price above SMA51	200-Day Simple Moving Average	Price above SMA21	Change	Any	Change from Open	Any				
20-Day High/Low	Any	50-Day High/Low	Any	52-Week High/Low	Any	Pattern	Any	Candlestick	Any				
Beta	Under 1	Average True Range	Under 2	Average Volume	Over 500K	Relative Volume	Any	Current Volume	Over 500K				
Price	Any	Target Price	Any	IPO Date	Any				Reset (7)				
Overview	Valuation	Financial	Ownership	Performance	Technical	Custom	Charts	Tickers	Basic	TA	News	Snapshot	Stats

* Примітка: створено автором на основі джерела [41].

Додаток Д

**Значення фундаментальних показників акцій «AT&T Inc.»,
«Walmart Inc.», «American Express Company», «Chevron Corporation»,
«CVS Health Corporation», «3M Company», «The Southern Company»***

AT&T Inc.

Technology | Telecom Services - Domestic | USA

Index	S&P 500	P/E	18.36	EPS (ttm)	2.13	Insider Own	0.07%	Shs Outstand	7.31B	Perf Week	-0.23%
Market Cap	286.35B	Forward P/E	10.81	EPS next Y	3.62	Insider Trans	-0.08%	Shs Float	7.30B	Perf Month	3.32%
Income	15.65B	PEG	4.84	EPS next Q	0.88	Inst Own	55.60%	Short Float	1.35%	Perf Quarter	14.04%
Sales	182.37B	P/S	1.57	EPS this Y	84.50%	Inst Trans	-0.11%	Short Ratio	3.22	Perf Half Y	23.85%
Book/sh	24.98	P/B	1.57	EPS next Y	1.66%	ROA	3.00%	Target Price	38.29	Perf Year	27.23%
Cash/sh	0.90	P/C	43.47	EPS next 5Y	3.80%	ROE	8.90%	52W Range	26.80 - 39.58	Perf YTD	37.21%
Dividend	2.04	P/FCF	20.08	EPS past 5Y	-4.30%	ROI	5.90%	52W High	-1.76%	Beta	0.61
Dividend %	5.21%	Quick Ratio	0.70	Sales past 5Y	5.80%	Gross Margin	53.50%	52W Low	45.09%	ATR	0.51
Employees	252000	Current Ratio	0.70	Sales Q/Q	-2.50%	Oper. Margin	15.80%	RSI (14)	57.22	Volatility	0.77% 1.34%
Optionable	Yes	Debt/Eq	0.90	EPS Q/Q	-21.90%	Profit Margin	9.00%	Rel Volume	0.54	Prev Close	39.16
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	0.84	Earnings	Oct 28 BMO	Payout	90.70%	Avg Volume	30.54M	Price	38.88
Recom	2.30	SMA20	0.98%	SMA50	2.73%	SMA200	15.85%	Volume	14,863,370	Change	-0.70%

statements

WMT [NYSE]

Walmart Inc.

Services | Discount, Variety Stores | USA

Index	DJIA S&P500	P/E	26.32	EPS (ttm)	4.60	Insider Own	0.70%	Shs Outstand	2.86B	Perf Week	1.24%
Market Cap	346.38B	Forward P/E	23.51	EPS next Y	5.15	Insider Trans	-49.12%	Shs Float	1.39B	Perf Month	1.21%
Income	13.31B	PEG	5.77	EPS next Q	1.09	Inst Own	30.70%	Short Float	1.23%	Perf Quarter	7.36%
Sales	517.99B	P/S	0.67	EPS this Y	-24.80%	Inst Trans	0.06%	Short Ratio	3.16	Perf Half Y	19.42%
Book/sh	24.65	P/B	4.91	EPS next Y	4.49%	ROA	5.60%	Target Price	123.05	Perf Year	16.47%
Cash/sh	3.24	P/C	37.31	EPS next 5Y	4.56%	ROE	18.20%	52W Range	85.78 - 121.36	Perf YTD	29.88%
Dividend	2.12	P/FCF	31.96	EPS past 5Y	-13.00%	ROI	10.50%	52W High	-1.23%	Beta	0.38
Dividend %	1.75%	Quick Ratio	0.20	Sales past 5Y	1.60%	Gross Margin	24.90%	52W Low	39.73%	ATR	1.49
Employees	2200000	Current Ratio	0.80	Sales Q/Q	1.80%	Oper. Margin	4.20%	RSI (14)	55.22	Volatility	1.44% 1.14%
Optionable	Yes	Debt/Eq	0.76	EPS Q/Q	602.30%	Profit Margin	2.50%	Rel Volume	4.11	Prev Close	120.98
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	0.63	Earnings	Nov 14 BMO	Payout	47.10%	Avg Volume	5.40M	Price	119.86
Recom	2.10	SMA20	0.73%	SMA50	1.47%	SMA200	11.10%	Volume	20,376,784	Change	-0.92%

statements

AXP [NYSE]

American Express Company

Financial | Credit Services | USA

Index	DJIA S&P500	P/E	15.65	EPS (ttm)	7.69	Insider Own	0.29%	Shs Outstand	816.99M	Perf Week	0.48%
Market Cap	98.25B	Forward P/E	13.34	EPS next Y	9.01	Insider Trans	-8.32%	Shs Float	816.60M	Perf Month	2.27%
Income	6.45B	PEG	1.60	EPS next Q	2.02	Inst Own	87.00%	Short Float	0.78%	Perf Quarter	-1.73%
Sales	44.25B	P/S	2.22	EPS this Y	23.70%	Inst Trans	-0.25%	Short Ratio	1.95	Perf Half Y	0.35%
Book/sh	27.91	P/B	4.31	EPS next Y	10.33%	ROA	3.60%	Target Price	132.50	Perf Year	12.93%
Cash/sh	3.88	P/C	31.00	EPS next 5Y	9.80%	ROE	30.70%	52W Range	89.05 - 129.34	Perf YTD	26.16%
Dividend	1.72	P/FCF	15.98	EPS past 5Y	8.50%	ROI	4.20%	52W High	-6.58%	Beta	1.05
Dividend %	1.43%	Quick Ratio	-	Sales past 5Y	4.50%	Gross Margin	68.40%	52W Low	35.69%	ATR	1.60
Employees	59000	Current Ratio	-	Sales Q/Q	8.60%	Oper. Margin	18.70%	RSI (14)	57.54	Volatility	1.03% 1.33%
Optionable	Yes	Debt/Eq	5.85	EPS Q/Q	10.50%	Profit Margin	15.70%	Rel Volume	0.46	Prev Close	120.26
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	2.54	Earnings	Oct 18 BMO	Payout	18.80%	Avg Volume	3.25M	Price	120.83
Recom	2.40	SMA20	1.63%	SMA50	2.52%	SMA200	3.12%	Volume	1,384,706	Change	0.48%

statements

Продовження дод. Д

CVX [NYSE]

Chevron Corporation

Basic Materials | Major Integrated Oil & Gas | USA

statements

Index	DJIA S&P500	P/E	17.57	EPS (ttm)	6.96	Insider Own	0.05%	Shs Outstand	1.91B	Perf Week	1.98%
Market Cap	233.98B	Forward P/E	17.42	EPS next Y	7.02	Insider Trans	-14.41%	Shs Float	1.90B	Perf Month	5.13%
Income	13.24B	PEG	4.39	EPS next Q	1.54	Inst Own	68.50%	Short Float	1.07%	Perf Quarter	4.56%
Sales	145.48B	P/S	1.61	EPS this Y	104.50%	Inst Trans	0.17%	Short Ratio	3.66	Perf Half Y	1.23%
Book/sh	82.78	P/B	1.48	EPS next Y	9.28%	ROA	5.40%	Target Price	136.58	Perf Year	4.17%
Cash/sh	4.48	P/C	27.30	EPS next 5Y	4.00%	ROE	8.90%	52W Range	100.22 - 127.34	Perf YTD	12.40%
Dividend	4.76	P/FCF	28.32	EPS past 5Y	-7.00%	ROI	5.10%	52W High	-4.15%	Beta	1.03
Dividend %	3.89%	Quick Ratio	0.90	Sales past 5Y	-6.30%	Gross Margin	42.10%	52W Low	21.79%	ATR	1.93
Employees	48600	Current Ratio	1.10	Sales Q/Q	-10.60%	Oper. Margin	10.50%	RSI (14)	58.12	Volatility	1.28% 1.50%
Optionable	Yes	Debt/Eq	0.20	EPS Q/Q	27.30%	Profit Margin	9.50%	Rel Volume	0.61	Prev Close	122.28
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	0.16	Earnings	Nov 01 BMO	Payout	62.40%	Avg Volume	5.56M	Price	122.06
Recom	2.00	SMA20	2.82%	SMA50	2.79%	SMA200	1.25%	Volume	3,146,480	Change	-0.18%

CVS [NYSE]

CVS Health Corporation

Healthcare | Health Care Plans | USA

statements

Index	S&P 500	P/E	22.17	EPS (ttm)	3.28	Insider Own	0.24%	Shs Outstand	1.30B	Perf Week	2.66%
Market Cap	94.81B	Forward P/E	10.18	EPS next Y	7.16	Insider Trans	-1.58%	Shs Float	1.30B	Perf Month	12.32%
Income	4.36B	PEG	7.61	EPS next Q	1.69	Inst Own	80.50%	Short Float	1.68%	Perf Quarter	23.76%
Sales	244.80B	P/S	0.39	EPS this Y	-113.40%	Inst Trans	0.04%	Short Ratio	2.98	Perf Half Y	39.24%
Book/sh	48.09	P/B	1.51	EPS next Y	1.94%	ROA	2.10%	Target Price	76.61	Perf Year	-9.36%
Cash/sh	5.78	P/C	12.60	EPS next 5Y	2.92%	ROE	7.40%	52W Range	51.72 - 82.15	Perf YTD	11.14%
Dividend	2.00	P/FCF	12.22	EPS past 5Y	-16.80%	ROI	1.50%	52W High	-11.27%	Beta	0.84
Dividend %	2.75%	Quick Ratio	0.60	Sales past 5Y	8.90%	Gross Margin	36.80%	52W Low	40.94%	ATR	1.43
Employees	295000	Current Ratio	0.90	Sales Q/Q	36.50%	Oper. Margin	4.20%	RSI (14)	73.32	Volatility	1.83% 1.82%
Optionable	Yes	Debt/Eq	1.10	EPS Q/Q	-13.70%	Profit Margin	1.80%	Rel Volume	0.46	Prev Close	72.82
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	1.03	Earnings	Nov 06 BMO	Payout	59.10%	Avg Volume	7.33M	Price	72.89
Recom	2.10	SMA20	7.17%	SMA50	12.24%	SMA200	24.10%	Volume	3,129,860	Change	0.10%

MMM [NYSE]

3M Company

Industrial Goods | Diversified Machinery | USA

statements

Index	DJIA S&P500	P/E	20.41	EPS (ttm)	8.36	Insider Own	7.74%	Shs Outstand	579.60M	Perf Week	-1.98%
Market Cap	98.85B	Forward P/E	17.61	EPS next Y	9.69	Insider Trans	-0.03%	Shs Float	574.06M	Perf Month	4.64%
Income	4.91B	PEG	15.42	EPS next Q	2.10	Inst Own	69.40%	Short Float	1.65%	Perf Quarter	8.74%
Sales	31.97B	P/S	3.09	EPS this Y	0.10%	Inst Trans	-0.11%	Short Ratio	3.44	Perf Half Y	-0.73%
Book/sh	18.56	P/B	9.19	EPS next Y	7.04%	ROA	12.60%	Target Price	167.07	Perf Year	-13.44%
Cash/sh	13.39	P/C	12.74	EPS next 5Y	1.32%	ROE	49.10%	52W Range	150.58 - 219.75	Perf YTD	-10.49%
Dividend	5.76	P/FCF	48.86	EPS past 5Y	6.40%	ROI	23.50%	52W High	-22.09%	Beta	1.10
Dividend %	3.38%	Quick Ratio	1.80	Sales past 5Y	1.20%	Gross Margin	47.30%	52W Low	13.70%	ATR	3.29
Employees	93516	Current Ratio	2.30	Sales Q/Q	-2.00%	Oper. Margin	20.60%	RSI (14)	55.03	Volatility	1.45% 1.73%
Optionable	Yes	Debt/Eq	1.83	EPS Q/Q	5.30%	Profit Margin	15.50%	Rel Volume	0.37	Prev Close	170.55
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	1.64	Earnings	Oct 24 BMO	Payout	66.40%	Avg Volume	2.76M	Price	171.21
Recom	3.10	SMA20	1.26%	SMA50	3.66%	SMA200	-4.86%	Volume	951,040	Change	0.39%

SO [NYSE]

The Southern Company

Utilities | Electric Utilities | USA

statements

Index	S&P 500	P/E	14.29	EPS (ttm)	4.33	Insider Own	0.08%	Shs Outstand	1.05B	Perf Week	0.10%
Market Cap	64.88B	Forward P/E	19.49	EPS next Y	3.18	Insider Trans	-52.91%	Shs Float	1.05B	Perf Month	1.99%
Income	4.55B	PEG	9.16	EPS next Q	0.32	Inst Own	60.10%	Short Float	1.91%	Perf Quarter	7.43%
Sales	21.84B	P/S	2.97	EPS this Y	273.60%	Inst Trans	0.51%	Short Ratio	4.43	Perf Half Y	14.52%
Book/sh	26.25	P/B	2.36	EPS next Y	2.55%	ROA	4.00%	Target Price	61.66	Perf Year	32.03%
Cash/sh	2.80	P/C	22.14	EPS next 5Y	1.56%	ROE	17.30%	52W Range	42.50 - 63.09	Perf YTD	40.96%
Dividend	2.48	P/FCF	-	EPS past 5Y	2.80%	ROI	5.20%	52W High	-1.10%	Beta	0.16
Dividend %	4.01%	Quick Ratio	0.70	Sales past 5Y	6.60%	Gross Margin	87.60%	52W Low	46.81%	ATR	0.81
Employees	29192	Current Ratio	0.90	Sales Q/Q	-2.70%	Oper. Margin	34.90%	RSI (14)	57.40	Volatility	1.45% 1.25%
Optionable	Yes	Debt/Eq	1.67	EPS Q/Q	10.10%	Profit Margin	21.00%	Rel Volume	0.92	Prev Close	61.91
Shortable	Yes	LT Debt/Eq	1.53	Earnings	Oct 30 BMO	Payout	55.50%	Avg Volume	4.52M	Price	62.40
Recom	3.30	SMA20	1.46%	SMA50	2.00%	SMA200	12.31%	Volume	3,949,311	Change	0.78%

* Примітка: створено автором на основі джерела [41].

Порівняльний аналіз послуг з інтернет-трейдингу «IBKR Lite» та «IBKR Pro» онлайн-брокера «Interactive Brokers» *

Features	IBKR LITE	IBKR PRO
Commissions:		
US Exchange-Listed Stocks / ETFs	Commission-free	Fixed or Tiered Pricing
Other Stocks / ETFs	Fixed Pricing	Fixed or Tiered Pricing
Options	Fixed Pricing ¹	Fixed or Tiered Pricing
Futures	Fixed Pricing	Fixed or Tiered Pricing
Forex	Tiered Pricing	Tiered Pricing
Fixed Income	Tiered Pricing	Tiered Pricing
Mutual Funds	Fixed Pricing	Fixed or Tiered Pricing
Account Fees:		
Minimum Balance	USD 0	USD 0
Maintenance Fee	USD 0	Up to USD 10 per month (less commission paid that month)
Interest Paid on Idle Cash Balances ²	Benchmark minus 1.5%	Benchmark minus 0.5%
Interest Charged for Margin Loan	Benchmark plus 2.5%	Begins at Benchmark plus 1.5%, with lower rates for higher loan values. ³
Account Features:		
Stock Yield Enhancement Program	●	●
Market Data	Free snapshot market data for US listed stocks and ETFs	Premium Subscriptions Available
Outside Regular Trading Hours ⁴	07:00 - 20:00	04:00 - 20:00
Trading Technology:		
Client Portal	●	●
IBKR Mobile	●	●
IBot	●	●
Trader Workstation (TWS)	○	●
IBKR Web Trader	○	●
IBKR APIs	○	●
Order Types & Algos	No Algos, Limited Order Types	●
Conditional Orders	○	●
Paper Trading	Limited	●
Mutual Fund / ETF Replicator	○	●
Risk Navigator SM	○	●
Back Testing	○	●

● = Included

* Примітка: створено автором на основі джерела [69].

Тест на визначення типу трейдера*

1. У Вас є робота?
 - А. Так
 - Б. Ні
2. Вам до вподоби здійснювати більше угод чи менше?
 - А. Більше
 - Б. Менше
3. Ви терплячі та спокійні?
 - А. Так
 - Б. Ні
4. Чи можете ви витримати рух ринку в протилежному напрямку, ніж ви передбачали?
 - А. Так
 - Б. Ні
5. Чи впливає на Вас думка інших про ринок?
 - А. Так
 - Б. Ні
6. Чи маєте Ви великий капітал для здійснення інвестицій?
 - А. Так
 - Б. Ні
7. Скільки часу у Вас є для щоденного аналізу ринку?
 - А. 1-2 години
 - Б. Більше 2 годин
 - В. Менше 1 години
8. Чи хотіли б Ви укласти менше угод з більшим прибутком?
 - А. Так
 - Б. Ні

9. Чи хотіли б Ви укласти більше угод з меншим прибутком?
- А. Так
 - Б. Ні
10. Ви не проти великих stop-loss?
- А. Так
 - Б. Ні
11. Чи маєте Ви достатньо капітал, щоб протистояти великим ринковим рухам, що суперечать Вашому аналізу?
- А. Так
 - Б. Ні
12. Чи готові Ви тримати угоду відкритою, на якій Ви вже заробили 100 пунктів, якщо є можливість заробити 1000 пунктів?
- А. Так
 - Б. Ні
13. Як довго Ви б хотіли тримати угоду відкритою?
- А. Кілька годин
 - Б. Кілька днів
 - В. Кілька тижнів
14. Вам подобається спостерігати за Вашими угодами, коли вони відбуваються?
- А. Так
 - Б. Ні
15. Вам до вподоби швидкі зміни?
- А. Так
 - Б. Ні

*Розроблено автором за джерелом [68].